

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

H

ODDER
HØJSKOLE

AARSSKRIFT

1947

Særlig
Pædagogisk Studiensamling
København V.

Aarsskrift

for

Odder Højskoles Elevforening

1947

Udgivet af Elevforeningen

27. Aargang

Søstres
Pædagogiske Studiesamling
København V.

H

Aarskrift

Odde Dagblads Trykkeri A/S

1917

10

1917

1917

Odde Dagblads Trykkeri A/S

Søhus

Pædagogisk Studesamling

Kobenhavn V.

Sol og Regn.

*I Sommer gik Solen kun sjældent med Slør.
Den skinnede lifligt og længe,
saa blegnede Kinder igen fik Kulør,
og grønne blev Marker og Enge.*

*Et Menneskemylder i Skov og ved Strand
tog for sig af Sommerens Glæde.
Men Sæden og Græsset, paa Ler og paa Sand,
snart sukkede dybt efter Væde.*

*Om alt ikke visned', gik Væksten i Staa,
paa mange af Dannevangs Agre.
Der vilde bli' lidt kun af Kerne og Straa,
og Kærne gik og blev magre.*

*— Se, Solskin i Sindet og Sol paa vor Vej,
det finder vi alle saa dejligt.
Men Møje og Modgang — det smager os ej,
Graavejr er os aldrig belejligt.*

*Men Dagen kan komme, da Hjertet forstaar,
at ogsaa dets Sæd maa ha' Væde.
Skal eengang den modnes, slet ikke forslaar
al Jorderigs Gammen og Glæde.*

*Tbi takke vi Gud for det Solskin, han gav,
men ogsaa for Regn, han lod falde!
Om lyst eller mørkt mellem Vugge og Grav,
— han lede til Maalet os alle!*

Jakob Lykke.

Er der Mening i Tilværelsen?

Hvad lever du for? Ak, stands dog din Gang,
betänk dog det Spørgsmaal, du hører!
Er skurrende end for dit Øre dets Klang,
til Himlen det Tanken henfører.

Naar Mennesker møder det, der efter menneskelig Beregning og Bedømmelse synes meningsløst, kan det Spørgsmaal godt melde sig: Er der Mening i Tilværelsen? Spørgsmaalet har sikkert været stillet mange Gange under Krigen, da Ondskab, Had, Forfølgelse og Lidelse florerede som ingen Sinde før, og mange har sikkert ogsaa stillet det Spørgsmaal: Hvordan kan en almægtig og alkærlig Gud tillade alt det meningsløse, der sker? Hvis han var til, vildø han saa ikke gribe ind og hindre al den Ødelæggelse og Lidelse?

Men Spørgsmaalet kan ogsaa stilles under mere almindelige Forhold. Der er megen Uretfærdighed til, og man ser jo Mennesker, der kæmper med Fattigdom, Sygdom eller Lidelser af forskellig Art hele Livet igennem.

Det er vel særlig Lidelsen, baade den fysiske og den sjælelige, som tilsyneladende griber Mennesker i Flæng, der fremkalder Spørgsmaalet, om der er en Mening i Tilværelsen. Der er saa meget i Lidelsens Problem, som vi ikke forstaar og ikke kan udgranske, selv om det er tydeligt nok, at meget skyldes menneskelig Ufornuft, selv en Jobs Bog kan ikke give noget tilfredsstillende Svar. Men vi maa aldrig glemme — hvad der er adskillige, som ikke rigtig tænker paa eller vil forstaa — at Lidelsen eller Smerte er Livets Forbundsfaelle. Gennem Smerte lærer Barnet at tage sig i Agt for Ild og Slag, Kulde og Varme, Torn og Tidsel og meget andet, og Smerte er et Varsko for os alle, hvis vi f. Eks. nyder noget, vor Organisme ikke kan taale,

eller vi udsætter os for Farer af forskellig Art. Og paa lignende Maade er en daarlig Samvittighed eller Angerens Smerte af livsbevarende Værdi for vort indre Liv. *Brorson* siger i en af sine aandelige Sange: »Vor Trængsel er en Gave af Jesu milde Haand, et Tegn, som de skal have, der drives af Guds Aand.«

Men vil man prøve paa at besvare Spørgsmaalet, om der er Mening i Tilværelsen, kan det være godt først at stille et andet Spørgsmaal, det som staar i Verslinien ovenfor: Hvad lever du for?

Hvis vi kun lever for at nyde og for at slippe saa let og billigt igennem Livet som muligt, bliver det ikke alene fattigt, men det vil ogsaa før eller senere føre til Livslede og Tomhed, og saa er det vanskeligt at øjne en Mening i Tilværelsen. Vi maa have noget at leve for. Det er igennem Kravene, der stilles til os, at man ligesom kan begynde at skimte en Mening i Tilværelsen, og et af de første Krav, der stilles, er noget at leve af. Det er maaske det, der for Tiden er det alt overskyggende for store Dele af Europas Befolkning, og dog er det saadan, at vor Jord er saa rig og saa vidunderlig udstyret, saa der vilde være Overflod, hvis ikke Menneskene i deres Ufornuft ødelagde det for hinanden, og selv om Guds Bud engang lød: »I dit Ansigt Sved skal du æde dit Brød«, er det næsten, som han har fortrudt det og givet Menneskene saa store og rige Hjælpe-midler og Muligheder for at udnytte Jordens Rigdomme, at det hele vilde forme sig som en Leg, hvis Menneskene vilde bruge disse Hjælpe-midler til deres rette Formaal.

Men det er jo desværre gaaet saadan, at disse rige Hjælpe-midler, denne vældige Udvikling i teknisk Henseende, som vi har oplevet, og som vi har været saa stolte af, ligesom har blændet Menneskene. Det er, som der er blevet dem hvisket i Øret: Du kan selv, det er dit Værk, og det er dig, Æren tilkommer.

Men selv om det er vigtigt, ja, en Livsbetingelse at have noget at leve af, er det alligevel ikke nok. Et Dyr er tillfreds, naar det har noget at leve af, et Menneske maa have noget andet og mere at leve for, og der er det store

Bud Kærlighed eller Næstekærlighed. Hvis den kunde afløse Egoismen, vilde der være Betingelser for at skabe et Paradis paa Jorden.

Det er det, *Paulus* taler saa stærkt om i første Korinthierbrev, naar han siger: »Og havde jeg profetisk Gave og vidste alle Hemmeligheder og al Kundskab, og havde jeg al Tro, saa at jeg kunde flytte Bjerge, men havde ikke Kærlighed, da var jeg intet. Og uddelte jeg alt mit Gods til de fattige, og gav jeg mit Legeme hen for at brændes, men havde ikke Kærlighed, da gavnede det mig intet.«

Det siger ikke, at vi skal slippe for Vanskeligheder, Kamp eller Modgang; det vil der altid være i en syndig Verden, men det er jo ogsaa med til at give Livsværdi og Livsindhold.

Men skal der blive rigtig Mening i Tilværelsen, maa der være et Maal at styre efter. Livet kan ikke leves paa Tilfældigheder, saa vilde det blive uden Sammenhæng, og Maalet for vor Livsførelse her paa Jorden er det evige Liv. Maalet er vigtigere end Vejen. Og dog er der vist mange Mennesker, der først ser efter Vejen og tænker mindst paa Maalet. Men en Dag er Vejen tilbagelagt, Mennesket staar ved Maalet, og da vilde det jo være forfærdeligt, om man maatte sige: »Du fik det bedste undervejs, nu er der kun Smerten tilbage.« Er Maalet derimod godt, saa gør det ikke saa meget, om der har været Vanskeligheder undervejs, for »det er jo kun en liden Stund, saa er vort Løb til Ende.« Og da vil den, der altid har haft Maalet klart i Sigte, kunne sige: »Du endnu har det bedste tilbage, det laa gemt hos den Gamle af Dage.«

Hjertelig Hilsen til alle Aarskriftets Læsere med Ønsket om en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Marie og Elisius Johnsen.

Kirke og Folk.

Der er for os Danske mange Ting, der vidner om Forbindelsen mellem Kirke og Folk. Vi har en Folkekirke, som ved Midten af forrige Aarhundrede afløste Statskirken, i Sammenhæng med, at vi gik over fra Enevælde til Folkestyre. Denne Folkekirke skal ifølge Grundloven være evangelisk-luthersk, og dens økonomiske Forhold ordnes af de borgerlige Myndigheder.

Men naar danske Kristne glæder sig over, at Folkets Samlingsmærke, det dejlige danske Flag, med sit hvide Kors paa den røde Bund, tillige er deres kristne Sejrstegn, maa de jo ikke glemme, at der er mange Kristne i Verden, som ikke er Danske, og mange Landsmænd, som ikke er Kristne, og at dette nødvendigvis maa give Anledning til alvorlige Overvejelser, ja, maaske til svære Brydninger.

Den danske Menighed kan ikke med Rette klage over at blive daarlig behandlet af det danske Folk. Den har det som en venligsindet Gæst i et godt Hjem. Men som bekendt er der jo ikke saa faa danske Kristne, som ikke kan forlige sig med, at »den bekendelsesløse Rigsdag« skal sidde og lovgive angaaende Kirkens Sager. Lad gaa med de Ting, som udelukkende er af udvortes Art. Men hvor er Grænsen? Det ene griber jo ind i det andet. For at sikre sig mod Overgreb i indre Anliggender, maa Kirken have Selvstyre gennem en særlig Kirkeforfatning. Gæsten vil ikke vedblivende nøjes med at være Gæst. Han vil have fuld Raadighed over de Rum i Huset, man hidtil velvilligt har overladt ham til Brug.

Ja, hvilken Kristen vil ikke gerne, at Kirken skal gøre sig gældende som en Magt i Folket? Men hvad er det for

en Magt, vi skal tilstræbe? Det er ufatteligt, at ikke alle Kristne kan mødes i dette, at de maa give Alkald paa Sejre, som vindes ved Stemmesedler og Lovparagraffer, og i Stedet samle sig om den Kamp, som *Grundtvig* sang om i Salmen til Kærligheds og Sandheds Aand:

„Skab nu og af os en Hær,
som tør svinge Aandens Sværd
under Korsets Mærke!“

Det er Daarskab at ville skjule for sig selv og for andre, at store Dele af vort Folk ikke regner Kirken ret meget. Den kan bruges som »Pyntekone« ved særlige Lejligheder, ved Daabsfester og Konfirmationer, ved Bryllupper og Begravelser, ja, og saa maaske Juleaften og Nytaarsnat. Men ellers er Biograferne og Varietèerne meget mere i Vælden end Kirkerne. Men i Stedet for at skælde ud over dette Forhold — til ingen Nytte — skulde vi vist hellere stille det Spørgsmaal, om ikke Menigheden har forsømt mangt og meget, den kunde have gjort, og gjort adskilligt paa en daarlig Maade, som kunde have været gjort meget bedre, og saa dernæst for Alvor overveje, hvorledes vi dog maatte kunne indhente i det mindste noget af det forsømte og atter faa draget nogle af vore kirkefremmede Landsmænd med ind i Menighedens Fællesliv.

Der er mange Mennesker, hvis Tale og Færd fylder os med Uvilje og Kritik. Men saa hænder det ikke saa sjældent, at den haarde Dom, vi staar i Begreb med at fælde, mildnes derved, at vi gribes af Medynk, og der opstaar i vore Sind en Trang til at komme de samme Mennesker til Hjælp. I en egen Forstand maa vi se paa dem med blandede Følelser.

Saaledes gik det Israels gamle Profeter. Deres Taler til Folket prægedes paa een Gang af Harme og Sorg og Kærlighed. Det var det, der gjorde dem saa magtfulde, for baade Harme og Sorg og Kærlighed stammede jo fra Gud. Og Vor Herre Jesus Kristus græd jo over Jerusalem, samtidig med at han forkyndte Dommen over Staden.

I en god Stund kan Danmark med alle det danske Folks

Fejl og Mangler komme til at ligge i Lyset af de gode Muligheder, det trods alt byder paa:

„Her er Sommersol nok,
her er Sædejord nok,
bare vi, bare vi have Kærlighed nok.“

Er det Kærlighed, det skorter paa for danske Kristne, saa maa de endnu flittigere end hidtil søge til Kærlighedens Kilde, »den rolige Kilde for Kræfternes Elv«, og det vil jo igen sige: ty til den Aand, der alene kan smelte vore Hjerter »ved Højaltrets Ild«, saa vi faar det rette Sind at møde vore Landsmænd med. Dette er i Sandhed ikke Præsternes Sag alene, men alle Kristnes.

Netop her i Danmark skulde der være gode Betingelser for et kirkeligt Arbejde i Samklang med de bedste Kræfter i Folket, fordi vi har haft en aandelig Vejviser, som vist intet andet Folk i Verden har haft Mage til, nemlig *N. F. S. Grundtvig*. Hvad man kalder »populær«, var han jo aldrig, selv om hans Venner saa op til ham og holdt meget af ham. Men folkelig — det var han tilvisse. Det var vel ikke frit for, at han en Gang imellem, naar hans Kærlighed til Folket og hans Tro paa Guds Kærlighed rigtig flammede op, tillagde dette Folk en større Plads i Verdenshusholdningen, end de haandgribelige Kendsgerninger egentlig gav det Adkomst til. Paa en forunderlig Maade smeltede i hans Munds og hans Pens Vidnesbyrd det danske og det kristelige sammen, ikke fordi hans aandelige Syn var uklart, endsige »rodet« og forvirret, men simpelt hen fordi de to Ting var saa inderligt forbundne i hans egen Sjæl.

Et straalende Eksempel paa denne forunderlige aandelige Enhed i Grundtvigs folkelige og kristelige Syn har vi i Digtet »Hil dig, vor Fane«. Hvem kan sige med Sikkerhed, om det er en Salme eller en Fædrelandssang. Det er jo begge Dele. Den danske Kristendom, hvis mest særprægede Forkynder Grundtvig er, kan ikke med Rette kaldes en Afart af den hellige almindelige Menigheds. Nej, den er den sande, levende Kristendoms sunde Udformning

paa dansk Grund, under Guds Velsignelse præget af dansk Folkelighed.

Derfor tør vi tro, at det skal vise sig, naar den danske Menighed søger at vinde sig — og bevare — en god Plads i det danske Folks Hjerter, at det grundtvigske Syn ejer en Gennemslagskraft, som langt overgaar de udefra indførte Metoder til hurtig og virkningsfuld Vækkelse. Al dansk Kristendom bliver efterhaanden delagtig i det bedste og dybeste, som Gud har givet os ved Grundtvig. Hans Salmer indtager en Hædersplads i alle kirkelige Lejre her til Lands.

Det grundtvigske Syn er ikke en Eksportvare. Og dog er der ikke Tvivl om, at det, om det paa levende Maade kunde omplantes paa anden Folkegrund end den nordiske, vilde kunne blive det bedste Grundlag for en afgørende Ændring i Verdens Aandsliv i Retning af en haardt tiltrængt gensidig Forstaaelse mellem Folkene. Og den Jordbund vilde igen give underfulde Vækstbetingelser for den Kristentro, som alene kan frelse den arme Verden fra Undergang.

Jakob Lykke.

Venlig Hilsen til gamle Elever og andre Venner blandt Aarsskriftets Læsere!

J. L.

Tro - Forjættelse.

Skyerne graane, og Løvet falder,
Fuglene synger ej mer,
Vinteren truer, og Natten kalder,
Blomsterne sukke; det sneer!
Og dog bære Blus vi med Glæde!

Denne Grundtvigs Salme begynder meget mistrøsligt; den kolde Vinter er over os, den lange, mørke Nat staar for. Blomsterne er sunkne bort og sukker under Jorden. Sneen falder over den frosne Jord. Alt er koldt, mørkt og trist. Og dog ligger Forjættelsen om Foraaret, der skal komme, som et straalende Skær gemt bag Ordene. Glæden over det, der skal komme, er saa stor, at Blus kan bæres med Glæde.

Hvad er da Forjættelsen?

Jo, Solen vender og kommer igen til Norden, og med Solen kommer nyt Liv.

Er dette hele Forjættelsen?

Nej, der er en endnu større i Vente.

Det var lidt, hvis vi kun ventede Solen; men midt i Mørket tændtes Guds straalende Sol paa Jorden i hans Søns Fødsel, med ham kom og kommer det nye Liv til Menneskets Sjæl; ligesom Solens Lys og Varme bringer nyt Liv til Jordens døde Planter, kommer Livet og Lyset til Menneskets Sjæl, naar Troen paa ham, der fødtes til Jorden som Menneske Julenat, rører ved den.

Er vi Mennesker ikke tilbøjelige til at glemme dette: at Guds Søn kom til Jorden i et Menneskes Skikkelse, og som saadan forstaar han alle vore Besværligheder, for de menneskelige Vilkaar har ikke forandret sig stort siden Guds Søn vandrede paa Jorden, ja, de ydre maaske, men de indre er de samme nu som den Gang.

Uden Tro paa Gud intet virkeligt Liv i Menneskesjælen. Det er som Menneskene har glemt dette, de har ligesom ikke Tid til at tænke over, hvilken Kraft der ligger i Troen paa Gud. De fleste Mennesker skubber al Tanke og Tale om Gud fra sig med et Skuldertræk, mange tør ikke tænke over deres Forhold til Gud, de fleste har saa travlt med dette jordiske Liv, at der ingen Tid bliver at ofre paa det, der kommer efter dette. De tænker ikke paa, at det staar i deres egen Magt, om de skal dø for bestandigt, eller de skal igenfødes til evigt Liv; de fleste Mennesker tænker ikke paa Valget, de selv har i dette Forhold. For Gud stiller dog hvert Menneske over for dette Valg: »Vil du høre mig til, eller vil du tilhøre denne Verden med al dens Guld og Glimmer.«

Bliver de enkelte Mennesker ligegyldige over for Gud og hans Væsen, viser det sig snart i hele Folket. Afkristningen er stor i det danske Folk, saa stor, at de Mennesker, der tænker over dette, maa forfærdes. Mister et Folk først Troen paa Gud, mister det ogsaa Troen paa sig selv. Kraften viger fra det. Det jamrer højlydt over Vanskeligheder, indbildte eller virkelige, i Stedet for at bøje sig under Guds Tugt og stole paa, at han altid er den klogeste og vil det bedste for det. Det bliver et klynkende Folk uden Tro og uden at tænke paa, at al Magt er hos Gud, og han giver denne Verdens Goder i Tilgift til Troen paa ham. Hvis vi Mennesker lod Guds Lov raade i vore Hjerter og Handlinger, fandtes ingen Nød og Elendighed paa Jorden.

Vort Folks Afkristning bør optage alle kristne Menneskers Tanker Dag og Nat. Der er Grund til for dem paa deres Knæ at trygle: Herre, giv mig Troen tilbage; ikke: giv mig mere Tro; men at jeg dog faar Troen, jeg har tabt, tilbage; deres Samvittighed maa være et brændende Saar, der giver dem søvnløse Nætter og angstfyldte Timer for, at de ikke gør nok for at standse Afkristningen i vort Folk. De skal slynge deres Bønner mod Gud med Raab om Naade for vort Folk.

Hvis vort Folk fortsat skal bestaa som Folk, maa og skal der komme en Revolution over for Kristi Bud og

Lære, ellers kommer Guds Straf i Form af Udslettelse over det. Nu vil mange sige Ordet: Sortseer. Til dem vil jeg sige: Tror disse Mennesker, at Gud fortsat i sit Skaberværk vil lade sig spotte af sin ypperste Skabning, som Mennesket er. Ligesom Gud kan rive et enkelt Menneske ud af sit Hjerte, kan han rive et helt Folk ud.

Betragter vi Israels Historie, ser vi, at hver Gang Israellitterne havde glemt Jehova og hans Bud, bliver de straffede med Udlændighed eller andre Plager. Netop fordi Israel var Guds udvalgte Folk; fordi han elskede dette Folk, straffede han det haardt for at føre det tilbage til sin Vej. Der er derfor god Grund til at spørge, om Gud elsker det danske Folk, der er forkælet og altid beklager sig. Det danske Folk har glemt, der er sagt til Mennesket: »I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød.« Denne Lov staar stadig ved Magt, selv om Menneskene i vor Tid prøver paa at lyve sig fra den og foregøgle sig, at Besvær og Anstrengelse ikke mere findes.

Tvivlere vil sige, at de magter ikke at vende Strømmen, nej, alene magter Mennesket intet; har vi Tro paa, at Gud er med os, og vi af ydmygt Sind beder ham om Hjælp, kan vi udrette alt, hvis det er hans Vilje.

Gud skal give det danske Folk Troen paa ham tilbage, han maa tage Kulden og Ligegyldigheden for hans Budskab bort fra Hjerterne. Først naar Forvisningen om og Troen paa Guds Naade igen er blevet levende i vore Hjerter, kan vi med Grundtvig synge:

„Bethlehems-Barnet i Krybberummet,
det er den evige Vaar,
troende Hjerter, det har fornemmet,
Jul gør lyksaligt Nytaar!
Derfor bære Blus vi med Glæde!“

Aarsskriftets Læsere ønskes en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Odder, i November.

Chr. Hagelsø.

Fra mine Minders Verden.

IV.

I Aaret 1912—13 gennemgik jeg Statens etaarige Kursus, et Kursus, som jeg fik rigt Udbytte af, og som kom til at betyde overordentlig meget for min senere Udvikling. Mine Hovedfag var Dansk og Historie, og nogle af Danmarks mest kendte Navne underviste os. Jeg skal blot nævne Professorerne Vilh. Andersen, Vilh. Grønbech og Hans Olrik. Den sidste fattede Interesse for min særlige historiske Indstilling og anbefalede mig at studere Kildeskrifter paa Rigsarkivet, Landsarkiverne og Det kgl. Bibliotek. Med disse Studier indledede jeg min senere Skribentvirksomhed paa Hjemslavnshistoriens Omraade. Selvfølgelig dyrkede jeg ogsaa Musikken, mens jeg var i København, tog Undervisning i Violinspil hos kgl. Kapelmusiker Jul. Borup, spillede sammen med Højskolelærer Hasseris (Åskov) og Oluf Ring, der boede i Højskoleforeningen paa Svanholmvej. Det var en ren Oplevelse at spille sammen med Oluf Ring; han var gnistrende musikalsk, spillede Cello paa mange forskellige Faconer, saa Tilhørerne lo og klappede af Hjertens Lyst. Det var til Tider aldeles umuligt at spille sammen med ham, eftersom han helst spillede Cellostemmen efter sit eget Hoved, og ikke efter hvad der stod i Noderne. Det var kostelige Timer, som vi, der spillede sammen med ham, mindes med Glæde.

I Julen samme Aar (1912), mens jeg holdt Juleferie hjemme hos Far, var jeg i Sønderjylland, hvor jeg skulde tale og spille forskellige Steder, bl. a. i Ågerskov Forsamlingshus tæt ved Toftlund. Her blev jeg anholdt af en tysk Politibetjent (man havde forøvrigt været paa Jagt efter mig Aaret i Forvejen) og ført til Arresten i Toftlund,

hvor den tyske Amtsforsender udviste mig med 12 Timers Varsel og med Tilhold om ikke mere at rejse i Nordslesvig, da danske Foredragsholdere var uønsket i denne Landsdel. Den egentlige Grund til Udvisningen var nok den, at jeg havde spillet og sunget forbudte danske Nationalsange. Natten tilbragte jeg i Arresten; men næste Morgen stillede en Politibetjent med Ordre til at føre mig over Grænsen ved Vandrup. Under vor Rejse nord paa forsøgte jeg en Samtale med ham, men han var ret forbeholden i sine Udtalelser; dog havde jeg en Følelse af, at han misbilligede den haarde Kurs, Tyskerne førte i det overvejende dansktalende Nordslesvig. Denne Begivenhed førte med sig, at jeg blev endnu mere varmhjertet for den sønderjydske Sag, end jeg havde været før.

Efter endt Studium paa Statens etaarige Kursus rejste jeg atter hjem til min Far, og saa begyndte vi at tænke paa at finde en selvstændig Skolevirksomhed til mig.

Jeg var opvokset i Højskolekredse, og min Kærlighed til Højskolen har alle Dage været stor. Det laa derfor ret nær at tænke paa en Videreførelse af min afbrudte Højskolegerning. Men som 33-aarig synes jeg, det var paa Tide at faa fat paa en Gerning, jeg selv kunde tage Ansvaret for. Den kom hurtigere, end jeg havde ventet. Allerede i Oktober 1913 købte jeg Odder Friskole, hvis gamle Leder, A. P. Sørensen, følte sig træt af Skolegerningen, og navnlig var han generet af en tiltagende Tunghørighed. Han var da ogsaa paa det Tidspunkt 70 Aar. Hans Hustru, Ane, eller »Mue«, som hendes Kendingsnavn var paa »Kirkebakken«, mente ogsaa, at det nu kunde være paa Tide at »spænde fra«, skønt hun endnu var i fuld Vigeur, men hun saa nok, at Skolegerningen faldt lidt besværlig for hendes Mand. De havde heller ikke noget imod at afhænde Skolen til mig, eftersom jeg havde lidt Tilknytning til Familien, idet deres Datter, Ragna, var gift med min Broder, M. P. Madsen, Leder af Haandværkerdaghøjskolen i Hillerød.

Jeg købte nok Skolen i Oktober 1913, men skulde først overtage den 7. Januar 1914.

Med Skolen fulgte 36 Børn, og nu var det jo spændende, om Forældrene vilde lade deres Børn blive i Skolen, naar der nu skulde skiftes Leder. En Ting betød meget for Skolens Forældrekræds: at A. P. Sørensens dygtige Lærerinde, Frk. Marie Grand, indvilligede i at fortsætte Skolearbejdet foreløbig. Baade Forældrene og Børnene holdt af hende; hun var navnlig dygtig til de smaa, og jeg besluttede at oprette en Børnehave, som Marie Grand efter endt Uddannelse skulde lede. Skolen voksede, og da Marie Grand skulde passe Børnehaven, maatte jeg have en anden Lærerinde, og ogsaa her løjede det sig godt for mig, idet jeg som Medhjælper fik Astrid Andersen, en Datter af Bagermester Andersen, Odder. Hun havde lige taget sin Lærerindeeksamen fra Horsens Kvindeseminarium, og hun lovede foreløbig at hjælpe mig i Skolen, men Foreløbigheden blev til Stadighed. Den 1. August 1915 blev vi gift, og hun har siden da været mig en dygtig, energisk og trofast Hjælper i Skolen. I 1919 var Børneantallet blevet saa stort, at vi maatte bygge et nyt Klasseværelse, større end dem, vi havde i Forvejen. 1921 havde vi ca. 125 Børn, samt en Efterskoleklasse. Alene kunde vi ikke klare Arbejdet med alle disse Børn. Frk. Grand var rejst, idet hun vilde uddanne sig som Lærerinde. Børnehaven fortsattes en lille Tid med min Kones Søster, Frk. Jenny Andersen, som Lærerinde. Imidlertid maatte vi paa Grund af Pladsmangel nedlægge Børnehaven og koncentrere os om Børne- og Efterskolen. Et Aar havde vi baade en mandlig og tre kvindelige Lærerkræfter foruden os selv. Mange af vore gamle Elever vil huske Lærer Kragh og Frk. Johansen; det var sikkert de to, der var længst hos os. Ogsaa Lærer Højgaard (Ørting), Laurids Laursen (Boulstrup), havde Timer paa vor Skole, og samtidig med Frk. Johansen havde vi Lærerinderne Frk. Hedegaard (nu Fru Bek), Frk. Kirstine Andersen (Fillerup), og Frk. Lis Jensen (Dalbynder), alle fortrinlige og dygtige Lærerkræfter. Ogsaa Fru Malling Pedersen havde Timer i Skolen, navnlig i Sprog.

Naar vi havde Brug for saa mange Lærerkræfter, var

Grunden den, at vore egne tre Børn kom til Verden i Tidsrummet 1917—1924, saa min Kone maatte i nogen Tid indstille det Skolearbejde, som hun holdt saa meget af, og som hos alle blev meget anerkendt. Desuden har vi haft megen Sygdom i vort Hjem; det var navnlig mig, der ikke kunde magte Skolearbejdets Tempo, og som af og til følte et for tungt Ansvar hvile paa mig, naar det gjaldt Undervisningen i Skolen, givet paa en saadan Maade, at det blev Friskolens Princip, der blev det bærende. Jeg maa jo erkende, at mange af vore Skolebørn kom fra Hjem, der ikke kendte til Friskolens bærende Ide, og jeg selv havde til at begynde med en noget uklar Forestilling om, hvorledes Friskolens levende Ide skulde gennemføres i Praxis. Jeg havde nok hørt og læst en hel Del om Grundtvigs og Chr. Kolds Skoletanker, og tilmed var jeg opdraget i et Hjem, hvor netop disse Tanker var dybt rodfæstet, men at omsætte dem i Handling var til at begynde med netop det svære for mig, og dog gik det vist nogenlunde endda, takket være den Aand, jeg fra mit Hjem var fortrolig med. Tit klagede jeg over min Uformuenhed i den Hensende til A. P. Sørensen, men han kunde fortælle mig, at saadan havde han ogsaa haft det, men jeg havde det frem for ham, at jeg kunde synge og spille; og dette at synge Historien og Bibelhistorien ind i Børnene var af uvurderlig Betydning.

Det blev da ogsaa Sangen, der hjalp mig over det døde Punkt; ogsaa den danske Historie havde jeg Evne til at gøre levende for Børnene, og senere, efter de mange Rejser i Udlandet, blev ogsaa Geografien et af mine lykkeligste Fag i Skolen, hvorimod Dansk, Regning og Skrivning absolut er min Hustrus bedste Fag — dog erkender jeg, at hun er mig overlegen ogsaa i Sang, hvor hendes enestaaende Hukommelse og store Sangrepertoire kommer hende til Hjælp.

Ja, Sang, Musik og Historie har jeg altid haft en Følelse af at kunne gøre levende for baade unge og ældre, og det er vel ogsaa af den Grund, jeg kunde bruges i Højskolens Tjeneste. I Tyverne var jeg meget brugt i Foredrags- og Ungdomsforeninger rundt omkring i Landet.

Jeg fortalte om Musikkens og den nye Sangs Historie og forsøgte at levendegøre den i Musik, og naar en eller anden Sangtekst af vore nyere Digtere havde faaet en god Melodi, følte jeg det som min Opgave at lære den fra mig, saa den kunde blive kendt i videre Kredse. Disse Rejser blev mig til stor Opmuntring og Glæde; jeg blev kendt med en Mængde Mennesker, hvis Vurdering af mit Forsøg paa at levendegøre Sangen og Musikken, jeg satte Pris paa, hvad enten den var af opmuntrende eller ned-sættende Art. Af begge Dele bør og skal man tage ved Lære, baade Modgang og Medgang maa følges ad i et Menneskes Udvikling.

Nu vilde jeg gerne have skrevet lidt om min Sang-undervisning paa de forskellige Højskoler, om Sangens Kaar og Fornyelse gennem et helt Slægtleds Arbejde med den, samt om min Komponistvirksomhed, men det faar vente til næste Aars afsluttende Artikel om mine Minder.

Det blev i og for sig ikke nogen lang Tid, jeg kom til at virke i Kirkebakkens Friskole. Sygdom nødvendiggjorde, at jeg maatte afhænde min Skole i 1927 til Lærer Axel Petersen, der lige havde afsluttet sin Uddannelse paa Elbæk Lærerskole.

Min Hustru vedblev med nogle daglige Timer at arbejde i Skolen. Jeg maatte holde stille og begynde et Skribentarbejde, der optog mig meget. Desuden vedblev jeg at undervise i Sang, da Forstander Johnsen overtog Odder Højskole i 1927, ligesom jeg ogsaa i 1930 overtog Sang-undervisningen paa Elbæk Lærerskole. Disse Sangtimer var mig til megen Berigelse og Glæde, alene Arbejdet og Samværet med de unge gjorde sit til, at mit Sind holdt sig ungt og frisk. Naar man har at gøre med en Flok sanginteresserede unge modtagelige Mennesker, er det utroligt, saa mange Melodier de kan lære i Løbet af kort Tid, og det varer da heller ikke længe, før man hører dem nynne paa de lærte Sange rundt omkring baade ude og inde. Men derom senere i næste Artikel.

Ikke mindre end tre Gange maatte vor Skole skifte Ejër, hvilket absolut ikke var til Gavn for Børnene og

medførte, at Børneantallet daledede ret betydeligt. Da Friskolelærer Andreasen, Ask, som var den sidste Ejer, i 1934 overtog Kadserballe Friskole paa Langeland, blev det brændende, om Friskolen nu skulde nedlægges eller sælges til en ny Leder. Det sidste blev Tilfældet, idet min Hustru, efter fleres Opfordring, overtog Skolen. Det var svært at tage Bestemmelsen, men det, der drev os, var min Hustrus Længsel efter og Glæde ved at undervise Børn.

Saa ejede vi da vor gamle Skole igen. og vi overtog den omtrent med samme Antal Børn, som da jeg første Gang købte den. Men vi flyttede ikke ned i Skolen igen, vi blev boende i vort lille smukke Hus lige over for Valgmenighedskirken. Skolen fortsætter stadig, men nu er det altsaa min Kone, der er Leder, og jeg hendes Lærer.

Denne Artikel er skrevet paa Odder Sygehus, hvor jeg er blevet indlagt for en Maaned siden. Min Høreevne har længe ikke været ret god, men i September blev det pludselig saa slømt, at jeg næsten ikke kunde høre mine Omgivelser. Det er Ørenerven, der er saa stærkt angrebet, at jeg hverken kan høre Musik, Sang eller Radio. men jeg haaber, det med Tiden vil blive bedre, saa jeg attter kan høre, hvad kønt der er at lytte til i Ord og Toner. Indtil da gælder det saa om at bevare Troen og Haabet paa, at dette vil ske. Hvad det gælder for mig, gælder forøvrigt for alle Mennesker i disse utrygge Tider: Tab ikke Troen og Haabet paa, at der nok engang skal oprinde lysere Tider for os.

Saa en venlig Hilsen og glædelig Jul!

Thorv. Madsen.

Et lille godt Land.

Jeg finder min Plads i »Nordekspressen«, uden paa Vognen staar der København—Padborg—Hamborg—Hannover—Frankfurt a. M.—Basel, en Strækning paa 11—1200 Kilometer. Vi skal ikke skifte undervejs, saa man kan godt sætte sig til Rette i Sædet; med Forsinkelser tager Turen det meste af 36 Timer. Jeg tygger endnu engang Drøv paa de sidste danske Aviser og lytter til mine medrejsendes Samtale. Jeg forstaar, at jeg har været saa heldig at komme i et Selskab, der til enhver Tid med Fordel for Land og Rige vil kunne erstatte den siddende Regering, ja, det vil endog være dem næmt at gøre det meget bedre, eftersom alt herhjemme næsten er saa daarligt, som tænkes kan. Jeg bliver lidt træt af at høre paa al denne Jammer og kaster mig derfor paany over Aviserne, men det er heller ikke andet end Misfornøjelse og Klager, man læser om dér, saa da vi endelig kører over Grænsen, vil jeg tro, man kunde faa Flertal for den Opfattelse, at nu forlader vi et lille daarligt Land.

I et Døgn kører vi saa gennem Tyskland, gennem den engelske, den amerikanske og den franske Zone, overalt det samme Syn, endnu to Aar efter Krigen: paa Sidespor og i Grøfterne sammenkrøllede og afsvedne Jernbanevogne og Lokomotiver, Banegaardene Murkratere med Ukrudt voksende i fordoms Ventesale og Kontorer, og rundt om Stationerne hele Kvarterer i Ruiner, de tyske Tog overfyldte med Folk, der skal ud paa Landet at proviantere, eller som vender tilbage med Rygsække og Kurve fyldte, langs Kurver og andre Steder, hvor Toget kører langsomt, Børn og undertiden ogsaa voksne, der hujer for Mad, Cigaretter eller hvad andet, de lykkelige rejsende kan finde paa

at smide ud ad Vinduerne. Her er ingen Tvivl: et stort daarligt Land.

Saa kører vi ind i Schweiz. Alt helt og rent og velholdt. Butikkerne fulde af kort og godt alt, selvom Priserne er høje, og endelig Menneskene tilsyneladende glade og tilfredse og ganske afgjort alle stolte af deres Land. Total Indtryk: et lille godt Land.

Hvordan kan det saa være gaaet til, at der midt i Hitlers europæiske Fæstning blev liggende et lille Land paa Størrelse med Danmark, som han ikke kunde klare, skønt det havde været en vældig Fordel for ham at faa Herredømme over dette Land, der er Forbindelsesleddet mellem Nord- og Sydeuropa? Ja, herpaa kan kun hele Schweiz' Historie give Svar. Her blot nogle Antydninger og spredte Indtryk af dette mærkelige, lille Folk. Schweizerne er ikke et Folk som andre Folk, der er holdt sammen af naturlige Grænser, inden for hvilke man taler samme Sprog. I Schweiz tales der fire forskellige Sprog, der alle er ligeberettigede: ca. 3,200,000 taler Schweizertysk, ca. 800,000 taler Fransk, ca. 200,000 taler Italiensk, og endelig er der ca. 40,000, der taler Räte-Romansk. Det er altsaa ikke Sproget, der binder dem sammen. Det er heller ikke deres Tro, idet nogle er Protestanter, andre er Katolikker. Statsdannelsen kan heller ikke føres tilbage til nogen Herskere, der har samlet Omraadet under sit Scepter. Schweiz er tværtimod blevet til i Strid mod en Hersker, nemlig den tyske Kejser, som gerne vilde have Forbindelse mellem Nord og Syd. 1201 regnes for Schweiz' Fødsel, idet de tre smaa Kantoner Uri, Schwyz og Unterwalden sluttede sig sammen i et Edsforbund, hvortil senere sluttede sig de nuværende, saaledes at der ialt nu er 22 Kantoner. Det, der er værd at lægge Mærke til, er, at man stillede Forbundet under Guds Overhøjhed, man svor en Ed, og det man enedes om var et Forbund om et fælles politisk Ideal: Selvstændighed og Frihed og Vilje til at bevare disse Gøder, koste hvad det vil! Her synes Forskellen mellem Schweizerne og os at være, vi sætter begge Frihed og Selvstændighed som Ideal, men Schweizerne er ogsaa alle

enige om at betale, hvad det koster; men indrømmes skal det, at de ogsaa i deres Bjergland har gansk anderledes Muligheder end vi. Denne Forsvarsvilje gaar igennem hele Schweiz' Historie helt op til Nutiden og er nok ogsaa Forklaringen paa, at Hitler ikke havde Lyst til at give sig i Lag med dette lille Folk. Man ser endnu i Dag disse enorme Anstrengelser, Veje og Broer var underminerede, parade til at sprænges i Luften, selv paa de meget kostbare Dalsletter var store Arealer udlagte til Flyvepladser o. s. v. Ialt har man i Krigsaanene ofret ca. 8 Milliarder paa Militæret. Det kan vel nogenlunde svare til, hvad vi ofrede paa det tyske Militær, for Krigens Varighed kan denne Forskel ikke være uden Betydning.

Dertil kommer, at Schweizerne vist ingenlunde er noget krigerisk Folk, de vil ikke Militæret for dets egen Skyld, men de holder Krigsberedskabet for at faa Lov at leve deres Folkeliv i Fred.

Det, der er ejendommeligt for schweizisk Stats- og Folkeliv, er Enheden i Mangfoldigheden. Den schweiziske Stat er først blevet til samtidig med vor Grundlov, men Schweiz er slet ikke en Stat i vor Forstand. Kun de allernødvendigste Ting tager Staten sig af, saasom Militær, Post, Telegraf, Udenrigspolitik o. s. v. Medens de enkelte Kantoner har den mest udstrakte Selvstændighed, for Eksempel ordner hver Kanton sit Skolevæsen og sin Kirke og til Dels sit Retsvæsen. Schweizerne er meget skolede i Folkestyre, idet de i meget højere Grad end vi personligt deltager i de offentlige Anliggender, ja, der findes endnu smaa Kantoner, hvor man mødes paa Byens Torv til Folkeforsamling og afgør Sagerne ved Haandsoprækning. (Det maa her undre en højligt, at det kun er Mændene, der deltager i det politiske Liv, Kvinderne har ikke Stemmeret, nogle ønsker det ikke, men jeg har dog Indtryk af, at der hos mange er et stærkt Ønske om at faa den.) Dertil kommer Folkets Ret til det saakaldte »Referendum«, d. v. s., at 30,000 Vælgere kan forlange Folkeafstemning om en hvilken som helst Rgsdagsbeslutning (bortset fra saadanne, hvor hurtig Handling er nødvendig). Det vilde unægtelig

have været en Fordel, hvis vi havde haft den samme Ret f. Eks. i det sydslesvigske Spørgsmaal, men hos os skal jo en Folkeafstemning vedtages af Rigsdagen ved Lov, hvorfor det i sidste Instans bliver Rigsdagen, der afgør det, og ikke som i Schweiz Vælgerne.

Endelig øves de schweiziske Mænd ogsaa i at vælge, naar det gælder Ansættelse af Lærer, Præst og Dommer, som vælges af de lokale Vælgere, ja, ikke nok med det, men hvert sjette Aar kommer Lærer, Præst og Dommer paa Valg. I Almindelighed genvælges de, men det kan ske, at de dumper; almindeligvis har de ved Siden af (ligesom Rigsdagsmændene, der kun er inde faa Maaneder), et andet Erhverv, som de saa kan falde tilbage paa, men alligevel synes en Dansker, at det er en lidt farlig Ordning, men Schweizerne hævder, at det er en udmærket Ordning, og naturligvis afhænger det ganske af, hvor retsindigt og sagligt Vælgerne vurderer. Hele det schweiziske System er jo egentlig i Ordets oprindelige Mening udpræget kommunistisk. Det er derfor heller ikke mærkeligt, at der i Schweiz er meget ringe Grobund for den russiske saakaldte Kommunisme og det saakaldte russiske »Folkestyre«.

Hvordan forklarer man nu Schweiz' Rigdom? Er det et Land, rigt paa Jordens Rigdomme? Nej, ingenlunde, Schweiz er et meget fattigt Land fra Naturens Side. Bjerge er der nok af, vidunderlig skønne Bjerge, men der er hverken Mineraler, Kul eller Olie. Af Landets 4 Mill. ha er 1 Mill. ganske uproduktiv (Bjerge, Gletschere, Veje o. s. v.). 1 Mill. ha er Skov, det er en Rigdom, men mange Mill. Rummeter raadner op, fordi Træerne vokser paa Steder, der er ufremkommelige for Mennesker. 1 Mill. ha er Alpegræsgang med udmærket Græs fra Maj (Juni) til September. Og endelig er 1 Mill. ha Agerjord, dog ingenlunde i dansk Forstand. Arealerne er meget smaa og saa spredt beliggende, at en Mand kan have Jordlodder helt op til 60 forskellige Steder, fordi der i Fordelingen maa tages Hensyn til Højdeforhold, Nord- og Sydskraaninger, Vandforhold o. s. v. Maskindrift er meget vanskelig, ja, mange

Steder umulig paa Grund af Terrænforholdene; mange Steder maa Bjergbonden bære sit Hø hjem paa Ryggen. Vandræft har man naturligvis frem for os, skønt det i Aar var smaat med det paa Grund af Tørken. Men Forklaringen paa Schweiz' Rigdom er i første Række Folkets Nøjsomhed og utrolige Arbejdsomhed og Dygtighed. Da Transportforholdene ogsaa er dyre, alt skal med Jernbane, er Industrien blevet tvunget til at levere Kvalitetsarbejde, tænk f. Eks. paa de berømte Schweizer-Ure.

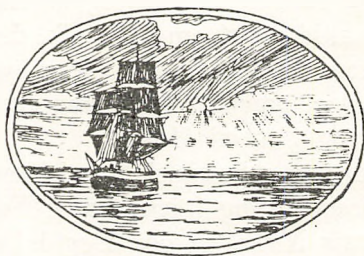
Al størst Interesse er naturligvis Aandslivet, men det kræver jo ogsaa længere Tid end en 14 Dages Rejse at sætte sig ordentlig ind i. Jeg skal blot nævne det ejendommelige Indtryk, det gør at høre et smukt og kultiveret Tysk, efter at vi i de sidste Aar er blevet vant til, at der paa det Sprog kun kan raabes, skrives og kommanderes; og et Sprog siger nu altid noget om det Folk, der taler det. Til Verdenslitteraturen har Schweiz ogsaa ydet sit Bidrag, man behøver blot at nævne Navne som *Jeremias Gotthelf*, *Gottfried Keller* og *Conrad Meyer*.

Mest kendt er dog schweizisk Aand blevet gennem Arbejdet for Opdragelse og international Forstaaelse. Alle kender *Pestalozzis* Navn, og den Dag i Dag møder man i Schweiz Tilflugtssted for alle mulige europæiske Flygtninge, bl. a. 40,000 Franskmænd. Schweiz har selv vist, at forskelligt talende Mennesker kan leve fredeligt sammen, de skulde derfor have Chance for at kunne lære Europa noget i den Retning; det har næppe heller været Schweizernes Skyld, at Folkeforbundet ikke blev, hvad mange havde haabet. Det er et Lyspunkt i Mørkekt, at Schweiz har inviteret et stort Antal tyske Studenter til at studere i Schweiz, for at de saa senere kan vende tilbage til Tyskland for at hjælpe med den kæmpemæssige Opgave: at prøve paa at lære det tyske Folk, hvad Folkestyre er.

»Nordekspressen« kører hjemad mod Danmark gennem det snavsede, haabløse Tyskland, der kunde have været et blomstrende og lykkeligt Rige, hvis de kunde have ladet andre i Fred; alle i Kupéen længes hjem, og da vi kører

over Grænsen og ser vort smukke, ordnede og renlige Land, forstaar vi slet ikke al den Utilfredshed, Aviserne taler om. Vi forstaar derimod, at vi er kørt fra et lille godt Land gennem en Ørken til et andet lille godt Land. Jeg lægger min Rejselekture »Hvad tænker Mændene i Kreml«, og jeg maa med Hitlers »Mein Kampf« i Erindringen spørge, om det ikke ofte er saadan, at de store Lande tænker smaa Tanker, og de smaa Lande tænker store Tanker. Mon ikke de smaa, gode Lande har noget at lære Verden.

E. Dahlerup-Petersen.

En Nation kan kun rejse sig ved sin indre Kraft.*)

Af C. P. Corneliussen.

Juni blev Maj Maaned lig, blot noget varmere og vel nærmest lige saa tør. Nu har det meste Landet faaet nogle ret kraftige Regnbyger med Lyn og Torden. Men det kan sikkert intet ændre ved den Kendsgerning, at adskillige af Danmarks vigtigste Afgrøder af livsvigtig Betydning for vor hjemlige Husholdning og for vor Eksport og dermed ogsaa for vor Imoprt vil blive ringe. Det er en Situation, som maner til alvorlig Overvejelse. Og man skulde synes, den maatte være ypperlig egnet til at gøre Folk begribeligt, hvor nødvendigt det er at arbejde og at sætte Tæring efter Næring. Man har da ogsaa mange Gange og paa mange Maader forsøgt at prente det ind i Hjernen paa Folk; men kun meget faa har ænset det.

Nød lærer nogen Kvinde at spinde, siger et gammelt Ord. Det maa vel efterhaanden gaa op for alle sundt tænkende Mennesker, saa de med egne Øjne kan se, hvor simpelt det hele Regnestykke er. Danmark er en Husholdning ligesom de mange Tusind private Hjem, der bor og bygger i det, og som hvert Aar har sin Indtægt, der skal opveje Udgiften. I det ene Tilfælde kalder vi det Import og Eksport, i det andet Tilfælde Indtægt og Udgift; det er i det hele og store det samme.

Og naar Pengene saa ikke længere slaar til, og Indtægten ikke længere kan sættes op, saa er der ikke andet at gøre end at indskrænke sig. Man kan laane, hvis nogen vil laane os noget. Og det kan undertiden være en baade

*) Skrevet i Juli Maaned. C.

god og forsvarlig Udvej, hvis man derved kan forbedre sin Bedrift og saaledes blive i Stand til at sætte Udbyttet i Vejret. En lille Tid kan man ogsaa leve paa Kredit eller paa at pantsætte Indboet — saa er ogsaa den Vej spærret. Tilbage er der saa kun at sætte Tæring efter Næring, denne tyndslidte Frase, som man har hørt tit nok, vil man vel sige. Og særlig en stor Del af Ungdommen vil vist sige det. Hele Verden over staar de store Mænd paa eet Ben og galer denne Dydslære: Arbejd og spar! Det er blevet Dagens Slagord fra Nordpol til Sydpol, fra Atlanterhavet til Stillehavet, paa samme Maade som i de gode, gamle Dage herhjemme »Dollarprinsessen« eller en Steppevals var paa alle Lirekasser.

Det lyder paradoksalt: men maaske Landmændene maa være glade ved, at Høsten ikke bliver alt for overvældende stor i Aar. Hvordan skulde de — særlig i Tilfælde af ugunstigt Vejr — faa den bjerget i Hus med den Arbejdskraft, de fleste af dem har, med den Arbejdstid, Organisationen tillader, og med det Arbejdstempo, som er ved at blive almindeligt mange Steder?

En Landmand havde læstet en Karl for 3000 Kr. plus Kost og Logi for Sommeren, Samme Herre nægtede at staa op før Kl. 7½, hvorfor Manden selv maatte op at malke. Pige Hjælp havde ikke kunnet faa. Naa, det havde vel heller ikke bedret Forholdene meget. I langt de fleste Tilfælde finder danske Landsbypiger det jo under deres Værdighed at malke en Ko.

»Jag den Karl væk!« sagde Naboen, som ikke selv havde Landbrug. »Huha, huha nej!« svarede Manden. »Å maa endda være glad ved, at han i det hele taget vil staa op og hver Dag gøre lidt af det mest nødvendige Arbejde her paa Gaarden.«

Nu maa det vist nok desværre siges, at Landboerne selv er ikke helt uden Skyld i dette Misforhold. Ved Post-, Jernbane- og Toldvæsen, paa Bankernes og paa de mange nyttige, men endnu flere unyttige private og offentlige Kontorer sidder Bøndernes Sønner og Døtre og klaprør paa Regne- og Skrivemaskiner og faar — i hvert Fald i Øje-

blikket — en svimlende Løn, som slet ikke staar i Forhold til deres Arbejdes Værdi.

Afdøde Professor *Edv. Lehmann* skrev for mange Aar siden: »En Politiker, som ingenlunde var radikal, men særdeles moderat, oven i Købet saa moderat, at han blev Minister paa det, holdt for ikke længe siden en Folketale, som er værd at notere i denne Sammenhæng. Den var over Mottoet: »Hvem skal saa pløje Marken, og hvem skal Græsset slaa?« Det turde en gammel Friskolemand sige, og der blev oven i Købet hørt paa det.«

Det var ude i Dalby paa Fyn, denne Tale blev holdt. Den, som skriver disse Linjer, kan bevidne, at den blev ikke alene hørt; men der blev klappet bravt, da Fynboernes egen Klavs sluttede. Det forhindrede naturligvis ikke, at nogle af Klapperne Dagen efter sendte deres Dreng eller Pige ind til Eksamensskolen inde i Købstaden.

Naa, man rundt om i Verden sidder altsaa kloge Hoveder i denne Sommervarme og sveder og spekulerer over, hvad vi dog skal gøre. Der er nok af Projekter; men der er endnu flere Hensyn at tage baade til Øst og Vest. Man tumler med Sterling og Dollars og stirrer sig syg paa Valutapukler og kan saa udmærket godt forstaa, hvorfor alt gaar saa skævt, som det gør. Men raade derpaa er der ingen, som kan. Vi er jo dog kun Mennesker!

Jo, nu er der endelig en Mand ovre i det rige Amerika, som har besluttet, at Patienten Europa maa ikke dø. Den amerikanske Udenrigsminister Marshall har sin Plan rede, og England og Frankrig har indbudt 22 Lande til Drøftelse af Planen. Vi skal vist nok sige mange Tak for Hjælpen. Men intet fornuftigt Menneske tror vel paa, at Amerika optræder som barmhjertig Samaritan overfor den dødssyge uden at beregne sig et passende Lægehonorar. Er der noget, Amerikanerne har Forstand paa, saa er det Penge.

For kort Tid siden meddeltes det, at Amerikas Hvedehøst vilde slaa alle tidligere Rekorder, og at der vilde være nok til alle Folks Normalforbrug mindst et Aar frem i Tiden. Men de mangler Tonnage til Transporten! Det lyder mærkeligt. Under Krigen kunde de føre ubegrænsede

Mængder af Krigsmateriel over Havene til alle Krigsskuelpladser, enorme Mængder af Fødevarer til England og til Millionhærene i Europa og Japan. Da Krigen sluttede, og Genopbygningen skulde begynde, forsvandt Skibstonnagen og meget andet, som der ellers indtil da ikke havde været Mangel paa.

Der er vel ingen Tvivl om, at Statsmændene trindt om i Landene ønsker Verden genopbygget snarest. Og man maa da spørge sig selv, hvad det er for djævelske Kræfter, der er stærkere end Alverdens ledende Statsmænd. Der er for mig ingen Tvivl om, at det er Rustningsindustriens internationale Forbryderbande, der lægger Hindringer i Vejen for en Genopbygning i Samarbejdets Aand mellem Verdens Nationer. Det er imidlertid et Kapitel for sig.

Vi maa altsaa være glade for ethvert lille Lysglimt i denne forvildede Verdens Mørke. Og lad os saa haabe, Marshallplanen maa vise sig at være et saadant Lysglimt. Samarbejdets Nødvendighed paatrænger sig i stigende Grad, efterhaanden som Verden mer og mer er blevet en Enhed. Men vi bør alligevel gøre os klart, at ingen Nation kan rejse sig uden ved sin egen indre Kraft. Det kan blive en lang og tung Vej; men derfor er det ikke sikkert, den er daarlig. Ingen slipper uden om her, heller ikke vi. Vil vi hævde vor Stilling, maa vi lære at sætte Arbejdet i Ære og forstaa, at »intet stemmer Sjælen harmonisk som Arbejde«, som den store engelske Filosof, *Thomas Carlyle*, sagde det engang. Eller som vor egen *Carl Ploug* sagde det:

„Arbejdet er en Velsignelse og Ære,
 ej Trællens usle Lod, men Frimands Kald,
 som skal det hele Samfunds Lykke bære
 og værne imod Sygdom og Forfald;
 det skal de slappe Led og Muskler spænde
 og stivne Viljen bævrende og blød,
 det skal det lette Sind til Arbejd vænne
 og Velsmag sætte os paa dagligt Brød.“

Forsøger man saa at tænke lidt dybere over Problemet, som det stiller sig i Dag, kommer vi vist ikke uden om

dets Sammenhæng med den kortere Arbejdstid og Feriementaliteten. Saa opdager man atter det paradoksale, at samtidig med, at de fleste livsvigtige Erhverv mangler Arbejdskraft, lider Landet under en Overproduktion af Lediggang. En Arbejder er sin Løn værd. Og Danmarks Erhvervsliv vil sikkert altid kunne lønne den flittige, dygtige og samvittighedsfulde Arbejder, saa han og hans Familie kan leve under betryggende Kaar, selv om der i Tider som disse er grumme lidt Forslag i Pengene. Men Ulykken er, at den dovne, uduelige og samvittighedsløse skal have den samme Løn. Det har slappet Moralen i uhyggelig Grad.

Jeg sender en venlig Tanke til den Skoleleder, som for kort Tid siden sagde til sine Elever, da de forlod Skolen efter overstaaet Eksamen:

»Den Dag, da Forholdene ændres, og der atter er 10—100 Ansøgere til hver god Stilling, da vil mange, der efterhaanden er gledet ind i en eller anden Slendrian, blive bedt om at pakke sammen og forsvinde. Og de vil muligvis føle sig forurettede, fordi de mente, at saadan var Verden nu engang. — Det er det, den ikke er!«

Nej, det er kun en syg Verden, der er saadan. Og burde man ikke optage en Statistik over de mange unge Kvinder og Mænd, som sidder omkring paa vore offentlige Kontorer og oppebærer svimlende Gager for 5—6 Timers dagligt Arbejde, et Arbejde, som efter mange kyndige Folks Udsagn er ganske overflødig? I hvert Fald bør Bestræbelserne nu stile hen imod en fornuftig og rationel Udnyttelse af denne Overdaadighed.

Hvad skal alle de stakkels Mennesker dog gøre med al den Frihed? Pengesedlerne ligger løst i Lommen, og Resultatet bliver, at Forlystelserne i By og paa Land trives som Paddehatte i en fugtig Sommer. Og jo mere Erhvervslivets Tempo sagtnes, des mere Lediggang og des flere Penge til Udskejelserne. Hvis dette ikke er Galskab i højeste Potens, maa man finde et endnu kraftigere Navn for det.

Spar og arbejd! begyndte vi med at sige.

Skal det gaa os vel, maa vi forsøge at vende tilbage til

den gamle, men evig gyldige Leveregeel for et Folks fysiske og aandelige Sundhed: Flid, Nøjsomhed og Gudsrygt! Derfor maa de gamle Klosterbrødres Motto: Ora et labora! hvis danske Ordlyd er: Bed og arbejd! lyde sammen med det første.

Disse Bemærkninger kan vi da til Slut samle i de kendte Ord af *Ploug*:

„Til Morgenbøn lad alle Klokker ringe,
skønt over os er Nattens sorte Sky!
Lad Ordet lyde og lad Salmen klinge,
saa skal vor brudte Styrke sig forny,
og Haabet dale ned paa Duevinge,
og Natten svinde for et liftligt Gry.
Og saa til Arbejd, alle! Mand og Kvinde!
Vi har et Land at tabe eller vinde“

C. P. Corneliussen.

En Tur til Holland.

Holland er et lille Land af Udstrækning, idet det raa-der over et Landomraade, der er tre Fjerdedele saa stort som Danmarks, medens det har dobbelt saa mange Mennesker som Danmark. Alene af den Grund kan der være Anledning for os Danskere at se lidt nærmere paa Forholdene i dette Land, idet man maa forvente at se en Del, der maaske er Fremtidsperspektiver for os. Det var da ogsaa med store Forventninger, at min Kone og jeg greb en Lejlighed, der bød sig, til at aflægge Landet et 8 Dages Besøg nu i September i Aar. Og vi blev ikke skuffede.

Rejsen foretog vi i Bil med Kørsel gennem Tyskland paa een Dag, og den forløb uden Uheld og i straalende Sommervejr. Det sidste lyder vel ikke forbavsende i Aar, hvor Solen saa at sige hver Dag har straalet fra en skyfri Himmel, men det bidrog i ikke ringe Grad til at gøre det trøstesløse mindre trøstesløs og det skønne mere skønt end under daarlige Vejrforhold. Vi havde godt dansk Fourage med, for en stor Del bestaaende af Ost, Sukker og Æg, ialt 5 kg pr. Næse. Det var ikke saa meget, fordi vi var bange for at komme til at sulte, at vi tog disse gode Sager med, men for at have Betalingsmidler, saafremt vi kom ud for Uheld og skulde have Hjælp. Vi havde nemlig ikke en eneste tysk Mark hos os, men vidste, at i Tyskland er Varer et bedre Betalingsmiddel end Penge. Det var de ogsaa, men iøvrigt kunde de ogsaa anvendes som saadan i Holland.

Naar man kommer ind i Holland østfra, minder Land- skabet dér meget om Vestjylland: Sandjord — lidt Hede

og Plantager. Ligheden er da ogsaa af geologisk Natur, idet der ogsaa her er Tale om en Smeltevandsdannelse fra Istiden. Længere vestpaa bliver Sandet mere blandet med Ler- og Slampartikler (den saakaldte Gest) og længst vestpaa findes den fede, klæge Marsk, der er saa at sige fri for Sand og derfor tung at drive. Vi kan bedst sammenligne Landet med den vestlige Del af Sønderjylland, men i Holland har Floderne, Rhinen og Maas, bidraget noget til Allejringen af Slam, og ved Hjælp af Diger omkring Floderne og mod Havet har Hollænderne indvundet meget store og værdifulde Landstrækninger, der ofte maa afvandes ved Hjælp af Pumpeanlæg.

Vi kalder jo Landet for Holland og Befolkningen for Hollændere. Det er imidlertid forkert. Vel omtrent lige saa forkert, som hvis man ude i Verden vilde kalde os Jyder eller Fynboer o. s. v. Holland hedder rigtigst Nederland. Det bestaar af 11 Provinser, hvoraf de to hedder Nord- og Sydholland, og der bor selvfølgelig Hollændere, men i de øvrige, i. Eks. Groningen, Frisland, Limburg m. m. bor Folk, der betegnes med Landsdelens Navn. Fællesbetegnelsen er Nederlændere og er et Udtryk for den Samhørighed, de saa afgjort føler. Det er et Folk med stærke Karakteregenskaber i Retning af det, vi finder hos Friserne i Sydslesvig. De er frihedselskende og selvhævdende. Ved en Kongres, som afholdtes i Amsterdam for Landbokvinders Organisationer Verden over (A. C. W. W.), og som min Kone deltog i, viste de hollandske Organisationer ved Optræden en Dag deres Land. De sagde bl. a. her: »Vi har vristet vort Land fra Havet, og vi er stolte af dets Navn.« Man fik her et meget stærkt Indtryk af, at det var dem noget dyrebart det, at de havde tilkæmpet sig deres Land.

At det ikke er tomme Ord for dem, kunde man ogsaa se af deres Genopbygningsarbejde efter Krigen. Holland har lidt meget mere, end vi her i Danmark. Vi saa svære Bombeskader i Haag og Ijmuiden, men der var allerede ryddet op, selv om Husene paa Grund af Materialeman- gel ikke var genopbygget. Og ude i de nyindvundne Area-

ler af Zeudersøen, som under Krigen blev oversvømmet af Havvand, da den 50 Kilometer lange Zeudersødæmning blev sprængt, var man godt i Gang med at faa Avlsbygningerne paa Gaardene genrejste. Jorderne var igen under Kultur, men Beboerne boede i hønsehulignende Skure. Man kunde heraf se, at det først og fremmest gjaldt om at producere Levnedsmidler. Vi saa ikke de værst medtagne Distrikter omkring Nijmegen, der skal have lidt overordentlig meget under de Kampe, der fulgte med Luftlandingsaktionen, men fik et stærkt Indtryk af, at den største Lidelse under Krigen trods alt havde været Sulten i Landets store Byer. Holland har endnu en streng Rationering, meget strengere end vor, men paa Baggrund af Krigens Sult følte de sig alligevel helt ovenpaa, og de følte megen stor Taknemmelighed mod de Lande, der havde hjulpet dem, saasnart det var gørligt.

Holland er som Danmark et Land, hvor Landbrugs-erhvervet er Hovednæringsvejen, men ogsaa som her et Land, hvor største Delen af Befolkningen bor i Byerne. Paa den nogenlunde lette Jord er det særlig Smaabrugene, der dominerer. Men selvom man paa Landet kan spore en ret stærk Konservatisme, bl. a. med Hensyn til Bevarelse af det gamle, f. Eks. deres Folkedragter, kan man ikke undgaa at lægge Mærke til, at de ingenlunde er bange for at tage fat paa nye Opgaver. Et og andet kan vi sikkert lære af deres Grundighed. Jeg har her Lyst til at pege paa deres landbrugsmæssige Dyrkning af Havesager, der spiller en stor Rolle. Og det er fine Ting, de leverer af »Havesager«. Det er maaske nok en naturlig Følge af den store Befolknings Behov, men maa ogsaa tages som et Tegn paa, at det er et Folk, der har Evner til at finde nye Veje, idet de ogsaa producerer til Eksport. Vi har jo allerede lært en Del af dem med Hensyn til vor Kartoffelavl og Eksport, men har meget at lære endnu, naar det gælder Dyrkning og Salg af de saakaldte »Havesager«.

Vi besøgte en Landbrugsudstilling i Haag. Det var bemærkelsesværdigt her at lægge Mærke til, at man ikke alene beskæftigede sig med Landbrugsproduktionens Ren-

tabilitet, men i lige saa høj Grad med Produkternes Kvalitet og videre Forarbejdning.

Hollændernes berømte Renlighed. Er den nu saa stor, som vi har hørt saa meget om? Jeg skal ikke nægte, at naar man kommer til en hollandsk Storby, synes man slet ikke, at det passer. De er ikke bedre i den Henseende end vore Byer. Men paa den anden Side kommer man ikke uden, om, at de har megen Sans for at gøre det smukt omkring og i deres Hjem, og særligt kan dette ses ude paa Landet.

De mange Kanaler og Floderne betyder meget for Transporten, og deres Landeveje er gode — meget almindeligt med Murstensbelægning og med særskilte Cyklestier.

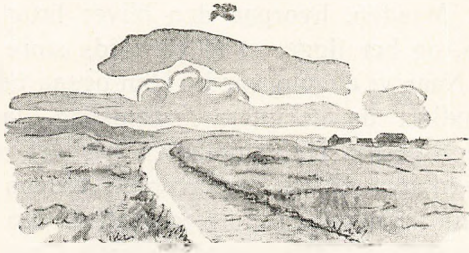
Som Dansker er man meget velkommen i Holland — mere velkommen, end man egentlig synes, vi har fortjent. Mange er i Stand til at tale Tysk eller Engelsk, men Tyskerne er dog meget forbitrede paa. Maaske kan det i nogen Maade forstaas, naar man fortæller et enkelt Træk. Holland havde før Krigen ca. 140,000 Jøder, der betragtedes som en Del af Befolkningen. Af disse Jøder forsvandt de 110,000 i de tyske Koncentrationslejre. Naar man talte med en Hollænder og fortalte ham, at nok var deres Krigsødelæggelser slemme, men det var dog intet imod, hvad vi saa i Hamborg og Bremen, svarede han roligt, men fast: »Det er godt.« Og man maa vel give ham Ret? Ikke for Hadets Skyld, men for Nødvendighedens.

Vi saa jo kun Tyskland paa Gennemfart ud og hjem, men alligevel fik vi et stærkt Indtryk af et Folk — et Land i Ruiner. Ikke alene, fordi det meste af Storbyerne ligger hen i Ruinhobe, men mere, fordi Folket synes sjæleligt ruineret. Tyskeren troede paa Staten — paa Hitler — som en Gud, men det var kun Menneskeværk, og det styrtede i Grus. Snakkede man med en Tysker, lagde han al Skylden paa Naziførerne, og han tror fuldt og fast paa, at Krigen mellem Øst og Vest kommer. Maaske haaber han det? Eller maaske er han uden Spor af Haab? For at det tyske Folk skal genrejses, er det nødvendigt, synes

det mig, at det finder Troen paa det, der er større, end hvad Mennesker skaber. Og finder de den, faar de nok ogsaa Kraft til at bygge paa et solidere Grundlag end før. Og det er til syvende og sidst ogsaa det Grundlag, som vi maa bygge paa, og som man i Holland ønsker at bygge paa. Og det er nok denne Følelse, som man faar ved et Besøg i Holland, der gør, at vi føler os som nærbeslægtede Nationer.

Med en »Glædelig Jul«.

Else og Johs. Hansen.

Ungdommen og dens Fritid?

Vi lever i Atomalderens Tid, i en Tid, hvor Teknikken gør saa store Fremskridt, at Menneskene daarligt kan følge med; dette er vel nok den overvejende Grund til, at det store Flertal af især de unge Mennesker bliver rastløse, forjagede, ja, man kan vel næsten sige rodløse Væsener, ingen vil jo opgive at følge med Tiden, Tiden skal bruges, det er blot Maaden, hvorpaa den bliver brugt, det kommer an paa, og her ligger et af vor Tids store Ungdoms-problemer. Naar vi engang med Tiden ogsaa ude paa Landet faar indført de 8 Timers Arbejdsdag, faar de unge paa Landet, ligesom Byungdommen har det nu, en 5—6 Timers Fritid hver Aften, og hvordan bruges nu al den Fritid? Som vi har det nu, tør jeg sige, at den for mange unge Menneskers Vedkommende udnyttes paa den daarligst tænkelige Maade, ja, saa daarligt, at det vilde være en Velgerning mod mange at lade dem arbejde 2—3 Timer mere dagligt. Men da det jo ikke er den Vej, vi gaar, og Mekaniseringen desuden efterhaanden overflødiggør den lange Arbejdstid, maa vi finde andre Maader at udnytte Fritiden paa.

Vi har i vort moderne Samfund saa mange og gode Muligheder for en god Udnyttelse af de ledige Timer, at intet ungt Menneske behøver at sidde og hænge over en Øl og et Spil Kort paa Kroen, eller nogen behøver at samles paa Karlekamrene for at fylde hinanden med sjofle Historier eller for at bytte kulørte Hester, ja, der er saa meget, der kalder paa de unge, at ingen, hverken i By eller paa Land, har Behov at klage over Chancerne for en god Udnyttelse af Fritiden. Der kan saaledes nævnes Gymnastikken samt mange andre Sportsgrene. Hvor-

for maa mange Delingsførere arbejde med Hold paa 10—12 Mand, naar der vel nok er 25—30 raske unge Mennesker til hver Gymnastiksal. Vi har nok af baade dygtige og energiske Delingsførere, der gør et stort Arbejde i Idrætshuset, men det er alligevel ikke nok; der maa kræves af dem, at de ogsaa gør et Arbejde uden for, og ikke blot af Delingsførerne, men af alle aktive Gymnaster; der maa og skal flere med, ikke blot for Gymnastikkens Skyld, men lige saa meget for at samle de unge i et godt og sundt Kammeratskab. Giver Gymnastikken et sundt og stærkt Legeme, saa giver Sammenhold og Kammeratskab en sund og ufordærvet Sjæl. Vi har jo foruden Sporten en Mængde andre Fritidsbeskæftigelser, der er de landbrugsfaglige Aftenskoler, tekniske Skoler, Huslidsskoler m. m. Men hvordan faar vi alle disse unge Mennesker, som tilsyneladende finder det mere interessant at sidde i et lumert Biograflokale og se en af de aandsforladte Film, Landedet for Tiden er oversvømmet af — hvordan faar vi dem med ind i en bedre Fritidsbeskæftigelse.

Det er min Tro, at deres Livssyn først maa forandres; de skal først have Øjnene op for, at Livet ikke er en betydningsløs Tid, man blot skal have til at gaa paa den hurtigste og nemmeste Maade. Nej, alle disse unge maa først lære at tænke over Livet; enhver ung Mand eller Kvinde maa være klar over, at man her i Livet har et stort Ansvar over for sig selv, men her støder vi paa det alvorligste. Før man kan blive klar over sit Selvansvar, maa man være paa det rene med sit Ansvar over for Gud, og desværre er der vist mange unge, der ikke er det. De fleste unge bliver enten forlegne eller overlegne, hvis man berører Emnet Religion. Ja, man kan endog til Tider faa det Svar: »Ja, det var noget vi troede paa som Børn, og det kan vi spekulere paa, naar vi bliver gamle.« Nej, her er vi inde paa et Vildspor, Gudstro er noget, der hverken maa glemmes eller udsættes, og derfor maa Ungdommen ogsaa alle som een vækkes baade aandeligt og legemligt, hvis den engang med Tiden skal blive i Stand til at udrede det Kaos, som Krig og Ufred har skabt. Vi skal væk

fra al den Militærbegejstring; sandsynligvis har enhver rask ung Mand godt af at springe Soldat, dette er vel nok baade aandeligt og legemligt opdragende, men vil han ikke opnaa det samme ved et Ophold paa en af vore Gymnastik- eller Folkehøjskoler? Ja, en Vinter paa en Højskole vil virke lige saa godt om ikke bedre, og her er der i alt Fald ingen krigerisk Hensigt bagved.

Vi maa, baade unge og ældre, hjælpe den afsporede Del af Ungdommen ind paa bedre og lykkeligere Fritidsinteresser, hjælpe dem til at forstaa, at det er i Fritiden, man skaber sin Fremtid. Men som sagt, Verden er blevet saa forjaget, at alt for faa giver sig Tid til at se tilbage paa den Tid, der er gaet, og tænke lidt over den Tid, kort eller lang, der ligger for os. Livet er blevet en Konkurrence, et Væddeløb, hvor det kun gælder om at komme frem hurtigst muligt.

Ved et Motorløb, jeg for nogen Tid siden overværede, syntes jeg, jeg saa det mest typiske Billede paa vor Tids Rastløshed. En Deltager i Løbet styrtede, Kraniebrud og en brækket Arm, den ventende Ambulance førte den tilskadekomne bort; saa lød Speakerens Stemme: »Løbet kan desværre ikke fortsætte, før Ambulancen er vendt tilbage.« Stemmen var ganske almindelig, og maaske var jeg den eneste af de Tusinder, der fik den Tanke, men jeg syntes, som det var selve Tidens Stemme, der talte: »Saa snart Ambulancen er tilbage, kører vi frem igen, selv om det gælder Liv og Lemmer, bare frem saa hurtigt som muligt, Løbet skal fuldføres.«

Stokkemarken, i Oktober.

Christian Christensen.

Et Par Forslag til Overvejelse.

Juletiden og den nærmeste Tid derefter er for Landmændene en forholdsvis rolig Tid, hvor den værste Travlhed er overstaet, og der skulde da være Mulighed for at faa Tid til at planlægge et og andet og snakke lidt om det. Jeg haaber da, at det, jeg i det følgende kommer ind paa, vil give Anledning til Drøftelse, og at noget af det maa blive gennemført.

For det første kunde jeg ønske, at der blev lettere Adgang for Landboerne til at komme til Udlandet, og jeg vil i det følgende fortælle om en Maade, hvorpaa det kan praktiseres, idet jeg beretter, hvordan man har baaret sig ad paa Stevns.

Stevns Landboforening og Planteavlforeningen satte sig i Forbindelse med lignende Foreninger i Sverige og indbød disses Medlemmer til at besøge Medlemmerne paa Stevns, og det skete i September 1946. De svenske Gæster blev indkvarteret rundt om blandt de Medlemmer, der ønskede Gæster, og som Regel var der kun indkvarteret een Familie hvert Sted. Besøget varede tre Dage, og en betydelig Del af Tiden blev anvendt til Udflugter i Omegnen. De Værter, der havde Bil, kørte selv for Gæsterne, og de øvrige kom med Turistbil. Efter Beretningerne at dømme var det herlige Dage for baade Gæster og Værter; men Værterne havde dog vist det bedste til Gode, idet de blev indbudt til at gøre Gengæld i Juli 1947.

Stevnsboerne tog mod Indbydelsen. Jeg var desværre ikke selv med paa Turen; men som Assistent i Landboforeningen kom jeg en Del ud til Medlemmerne, og overalt var Sverigesturen i Dagene efter dens Afslutning Dagens Samtalømne, og alle var enige om, at det havde været en god Tur.

Fordelen ved et saadant Arrangement er jo bl. a., at man undgaar de dyre Hotelophold. Endvidere bliver Rejseudgifterne mindre, da Værterne sørger for Transporten rundt i Landet. Desuden mener jeg, at det er mere interessant at bo paa en svensk Landbrugsbedrift end paa Hotel, idet man da kommer mere i Kontakt med Befolkningen og faar bedre Indblik i Forholdene.

Arrangementet har ogsaa bevirket, at enkelte af Deltagerne har besøgt hinanden uden for den planlagte Tur. Man har faaet Bekendte i Nabolandet og aflægger Besøg, naar Lejlighed gives.

Der er ingen Tvivl om, at saadanne Ture kan give et godt Udbytte kulturelt og fagligt, og der skulde ikke være noget i Vejen for at faa gennemført, at Deltagernes Medhjælpere eller Børn fik Lejlighed til lignende Ture. Efter den ny Medhjælperlov skal alle jo have Sommerferie, og det er kun rimeligt, at man hjælper Ungdommen til at faa Ferien udnyttet, saa den kan blive til Glæde og Gavn.

Det er muligt, at lignende Arrangementer er gennemført andet Steds; men jeg ved ihvert Fald, at man mange Steder ikke kender til noget saadant.

Det vil sikkert være naturligt at lade Landbo- eller Husmandsforeningerne lede Rejsen, ligesom det var Tilfældet paa Stevns; men andre Foreninger kan naturligvis ogsaa tage sig af det, og for Ungdommens Vedkommende var det maaske bedre at faa det ordnet gennem Foreningen af unge Landmænd. Endelig kunde der maaske være Tale om, at Høj- og Landbrugsskolerne kunde arrangere saadanne Rejser for tidligere og nuværende Elever. I det Tilfælde kunde det maaske arrangeres, saa det kunde blive til et 8 Dages Ophold paa udenlandske Skoler.

Den her omtalte Rejse gjaldt Sverige; men lignende Rejser kan efterhaanden foretages til andre Lande. Det vil ihvert Fald altid føles naturligt at lade Sverige eller Norge være det første Land, der besøges.

En anden Ting, jeg mener bør have større Udbredelse end Tilfældet er nu, er Lærlingeuddannelsen indenfor Landbruget.

Landhusholdningsselskabet har i mange Aar ledet og og leder stadig en Lærlingeuddannelse; men denne sker fortrinsvis paa de større Gaarde, og for at faa flere med i Arbejdet og faa det til at omfatte alle Brugsstørrelser, har man taget Arbejdet op indenfor Landbo- og Husmandsforeningerne. Særlige Udvalg indenfor Foreningerne udpeger Læresteder, som man anser for egnede, og enhver interesseret kan faa en Fortegnelse over disse. Man regner med, at Læretiden skal vare 3 Aar og omfatte Arbejde baade i Mark og Stald. Eleverne faar den paa Egnen gængse Løn, saa der er ikke Tale om at trykke Lønnen. Udvalgene, der som Regel har en Konsulent som Medlem, besøger mindst een Gang om Aaret Eleverne paa Lærestederne for at faa Indblik i, hvordan der arbejdes. Eleverne faar tilsendt en Dagbog, og Udvalgene undersøger, hvordan den føres. Endvidere bliver der udsendt Opgaver til Eleverne. Disse kan f. Eks. lyde paa Beskrivelse af Plantesygdomme, Ukrudtsbekæmpelse eller Fodringsspørgsmaal. Der medsendes en Vejledning til Opgaverne, saa enhver har Mulighed for at besvare disse, og der er ingen Tvivl om, at Eleverne har Udbytte af at arbejde med saadanne Opgaver. Opgaverne bliver rettet og bedømt. Endelig kan det nævnes, at Eleverne deltager i Egnens landbrugsfaglige Ungdomsarbejde.

Alt i alt synes jeg, Lærlingeordningen byder paa saa mange Fordele, at den burde have langt større Udbredelse end hidtil. Arbejdet har ikke stor Tilslutning endnu, men til Trods herfor mener f. Eks. Konsulenten for Det sjællandske Ungdomsudvalg, at man er inde paa den rigtige Vej, og flere og flere kommer da ogsaa med i Arbejdet. Endelig er der maaske Grund til at nævne, at den ny Formand for Jordlovsudvalget gaar ind for fast Læretid. Maaske er det ikke utænkeligt, at man vil komme ind paa en Ordning, hvorefter Lærlinge foretrækkes ved Fordelingen af Statshusmandsbrug.

Til Slut Ønsket om en glædelig Jul og et godt Nytaar for Elevskriftets Læsere.

Henning Laursen.

Sommerpigerne paa Cykletur.

Torsdag Morgen den 31. Juli startede Odder Højskoles Elever under Lærer Hagelsøs Ledelse paa en Tur til Sønderjylland, som der i længere Tid havde været Tale om. Vi kørte fra Odder Kl. 9 og var i Kolding Kl. 16,30, hvor vi overnattede paa Vandrehjemmet. Fredag Formiddag var vi oppe og se Ruinerne af Koldinghus; derfra gik vi ned i Byen, hvor vi var inde at se FDB's Chokoladefabrik. Naa, men Tiden gik, og vi maatte se at komme videre, saa da vi havde faaet lidt at styrke os paa, fik vi fat i Cyklerne igen. Denne Gang skulde vi ikke længere end til Vojens Ungdomsskole. Paa Vejen derned var vi inde at se et lille Husmandssted, som ejedes af en Broder til den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig, Oberstløjtnant Lunding. Det var vældig rare og flinke Mennesker. Vi blev taget godt imod og følte med det samme, som vi var hjemme. Fra Lundings kørte vi videre til Bestemmesstedet Vojens Ungdomsskole, hvor vi skulde overnatte.

Skolens Forstander er en Broder til Lærer Hagelsø. Ogsaa her fik vi en god Velkomst, og da vi næste Dag skulde køre videre, fik vi alle en dejlig Madpakke med. Fra Vojens gik Turen videre til Rudbøl. Paa Vejen derned kom vi igennem Løgumkloster, hvor vi var inde at se Kirken. For nogen Tid siden var vi i Øm og saa Øm Klosterruiner. Det var interessant at se, hvordan det engang havde set ud. Øm og Løgumkloster har begge tilhørt Cistercienserordenen, og de har været højt ens bygget.

Fra Løgumkloster fortsatte vi til Rudbøl. Nu kunde vi rigtig se, vi var kommet til Sønderjylland. Det, vi mest lagde Mærke til, var det flade Land og de meget gamle Huse med de høje Tage. Gaardene ligger langt fra hinanden.

I Forventningens Tegn.

Mange Stude og Faar græssede hernede i Marsken. Da vi kom til Rudbøl, var vi straks inde med Bagagen; derefter spadserede vi ned til Grænsen, hvor vi af Grænsegendarmen fik Lov at staa med det ene Ben i Danmark og det andet i Tyskland.

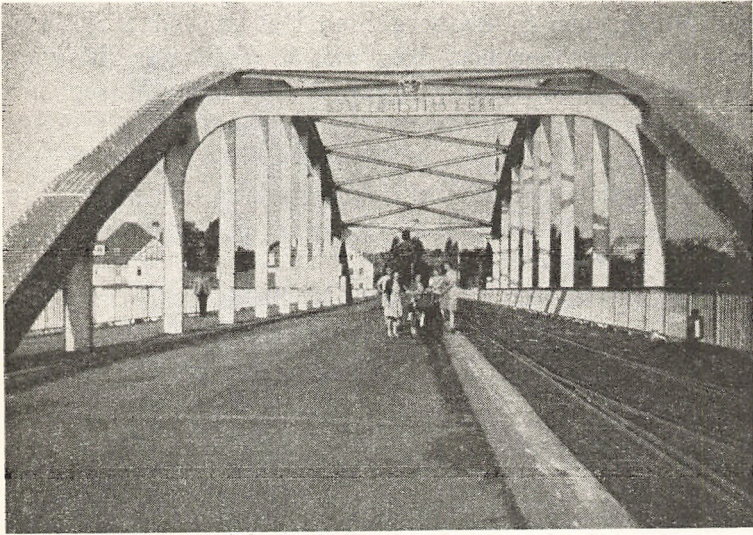
Søndag Formiddag startede vi fra Rudbøl til Højer Sluse, hvor vi saa de store Sluseporte, der bliver lukket, naar der er Flod, og vi saa det store Dige, som hindrer de store Oversvømmelser af Marsken. Fra Højer Sluse cyklede vi til Emmerlev Klev, hvor vi fik en lille Dukkert. Derfra gik Turen til Trøjborg Slotsruin, Rantzauernes gamle Borg. Trøjborg blev revet ned af Jakob Knudsens Bedstefader. Her spiste vi vor medbragte Mad, og da vi havde hvilet os lidt, gik Turen til Tønder, hvor vi var inde at se Museet paa Tønderhus; der var mange skønne Ting at se paa. Herfra gik vi over og saa Kirken. Det er en smuk Kirke med et stort Orgel og mange pragtfulde Epitafier. Der bliver i Tønder Kirke holdt dansk Gudstjeneste om Formiddagen og tysk om Eftermiddagen.

Fra Tønder kørte vi hjem til Rudbøl, hvor vi spiste til Aften. Om Aftenen fik vi Frk. Boesen fra Vandrehjem-

met til at fortælle os lidt om Rudbøl og de danske Hjemmetyskere og om, hvordan hun arbejdede for Danskheden i Rudbøl og Omegn. Her paa Vandrehjemmet holdtes der dansk Gudstjeneste den sidste Søndag i hver Maaned. I den samme Sal er der Folkedans, Gymnastik, Syning og Vævning; det var Forsamlingshus samtidig med, at det var Vandrehjem, men det er bare de Danske, der kommer der. Frk. Boesen talte om, hvor de savnede en dansk Ungdom dernede, der kunde hjælpe til med at styrke Danskheden i Rudbøl. Det var en oplevelsesrig Søndag. Frk. Boesens Foredrag klarede nogle af Grænselandets Problemer for os. Hvor maa det til være svært at holde Humøret oppe i det danske Arbejde, men Frk. Boesen havde tilsyneladende en ukuelig Vilje og et godt Humør. Vi blev en stor Oplevelse rigere ved at høre Frk. Boesen. Mandag Formiddag startede vi fra Rudbøl til Krusaa, hvor vi ved Korsvejen saa Mindemuren for de Gendarmer, som døde i de tyske Konzentrationslejre. Vi saa Mindestenen, hvor Kong Christian mødte de danske Sydslesvigere i 1920. Paa Stenen staar Neergaards Ord: »I skal ikke blive glemt.« Bare flere Danskere vilde huske det nu. Derfra cyklede vi ned til Grænsen, hvor al Trafik for Tiden foregaar mellem Danmark og Tyskland. Da vi havde staaet der lidt og set paa, hvad her foregik, startede vi til Kollund, hvor vi var ved 14-Tiden. Da vi havde faaet Bagagen anbragt, gik vi straks ned til Stranden, hvor der er en meget smuk Udsigt over Flensborg Fjord til Flensborg By.

Om Aftenen foretog vi en af de skønneste Spadsere-ture i Danmark gennem Skoven langs Flensborg Fjord til Kobbermøllebugten; der var kun tre Kilometer ind til Flensborg. Hvor er det mærkeligt at staa her paa Skrænterne og se ud over det skønne, minderige Land. Tankerne glider til Dronning Margrethe, der døde paa Flensborg Fjord 1412. Vi tænkte paa det Arbejde, hun gjorde for Sydslesvig. Maatte dette Arbejde i vore Dage lykkes bedre.

Tirsdag Morgen startede vi igen, denne Gang med Sønderborg som Bestemmelsessted. Paa Vejen fra Kol-

Kong Christian X Bro.

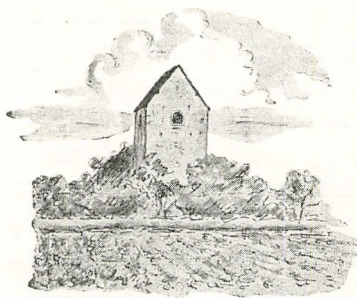
lund til Sønderborg kom vi igennem Graasten, hvor vi var inde paa Folkunghus, D. N. U.s Hovedkvarter. Her fortalte Friseren Thiele os lidt om D. N. U.s Arbejde i Sydslesvig. Fra Folkunghus cyklede vi videre til Graasten Slot; her var Kongeparret paa Ferie, saa vi maatte nøjes med at kigge ind paa Gaardspladsen. Paa Vejen til Slottet saa vi Mindemuren for Grænsegendarmernes Chef, Paludan Müller, der i tre Timer holdt Stand, inden det lykkedes den store tyske Overmagt at dræbe ham. Fra Graasten gik det videre til Dybbøl. Her saa vi de gamle Skanser fra 1864 og Krigergravene, Dybbøl Mølle og den store Flagmast, som er rejst af de danske Soldaterforeninger til Minde om Genforeningen, og Mindestenen af Christian den 9. Vi saa Mindesmærket for de nordiske frivillige, Dybbøl Mølle og Museet her. Vi lod Dybbøl Mølle og alt, hvad her var, tale sit stumme Sprog til os om vort største Nederlag, men tillige om vor største Sejr, Sejren indadtil. Dybbøl Skanser er et af vore største nationale Mindesmærker, og vi tænkte i Ærbødighed paa de Mænd, der her gav Livet for Danmark.

Fra Dybbøl cyklede vi videre til Sønderborg, hvor vi

saa Museet paa Sønderborg Slot. Det var her i Slotskirken, Dronning Ingeborg blev viet til Valdemar Atterdag. Vi saa de gamle tyske Uniformer fra 1864. Museet har en stor Samling af Uniformer fra Krigen 1914—18, skænket Museet af Beboere i Sønderborg Amt. Paa Museet fandtes andre skønne Ting fra Sønderborg og Omegn. Fra Sønderborg Slot cyklede vi videre op til Vandrehjemmet, hvor vi overnattede.

Dagen efter gik det hjemad. Vi havde set Grænselandet og oplevet det; vi var blevet en stor Oplevelse rigere.

Eleverne Sommeren 1947.

Aaret, der svandt.

Tidens Hjul gaar centnertungt
over Verden blodigt.

Alt, hvad der er evig ungt,
rejser sig dog frodigt;
Folk kan knuses, Slægter dø,
Landets Sæd forødes;
men af Ungdomsevns Frø,
nye Verd'ner fødes.

1881 skrev Drachmann til et Landsskytte- og Gymnastikstævne i Nyborg Sangen: »Danmarks Ungdom skulderbred«. Det er fra denne Sang, jeg har laant Verset, der staar over disse Linier.

Man synes, det er stærke Udtryk, han har brugt. Man skulde næsten tro, at han har kunnet se ind i Fremtiden, for i Dag er de jo ikke for stærke. I Dag kan vi med Sandhed sige, at Tidens Hjul er gaaet centnertungt over en blodig Verden, har knust Folk og Slægter og lagt Landes Sæd øde.

Men lige saa sandt er det ogsaa, at alt, hvad der er evig ungt, rejser sig dog frodigt, og det bliver af Ungdomsevns Frø, at nye Verdner fødes. Men, føjer han til, skal det nye, som fødes, faa Værdi for kommende Slægter, maa Danmarks Ungdom kende den Livets Lov, at det er under Tugt, men ej i Baand eller Tvang, at Livets Gud vil dyrkes.

Ja, Tidens Hjul har atter drejet sig en Omgang. Det gaar sin støtte Gang uden Hensyn til partipolitiske Uenigheder, Regeringsskifter, Arbejdsstandsninger eller Mangel paa det, vi kalder Nødvendighedsartikler, af hvad Art det end monne være. Efter Vinter kommer Vaar, Sommer og Høst følges af et Efteraar med korte og ofte regn- og sludfulde Dage, indtil Solen igen begynder at stige og varsle om en ny Vaar og Sommer.

Indkørsel til Skolen.

Et Aar er gaaet, gledet ind i Tidens Strøm og har givet sit Bidrag til Belysning af Udviklingen i Verden.

Paa mange Maader har det været et særpræget Aar, der vil blive husket; for selv om vi ikke kan øjne de store Resultater ude i Verden med Hensyn til Frødens Genoprettelse, saa har det atter givet os et Bevis paa, hvor let menneskelig Beregning kan slaa fejl. Det har ligesom villet minde os om Sandheden i det gamle Udtryk: »Mennesket spaar, men Gud raa'r.« Paa flere Omraader har det været et Rekordaar. I vor Tid, hvor der jages efter Rekordresultater paa næsten alle Omraader, har Aaret ligesom søjet sig ind i dette og sat sine egne Rekorder uden Hensyn til menneskelig Kløgt og Snilde. Først satte Vinteren Rekord med den længste Frostperiode i de sidste 1000 Aar. Videnskaben vilde jo fortælle os, at vi skulde helt tilbage til Gorm den Gamles Tid for at finde noget tilsvarende. I alle Tilfælde var det en Frostperiode, som vil blive husket. Og Sommeren satte Rekord med en Tørkeperiode saa haard og langvarig, at vi sikkert ogsaa skal langt tilbage i Historien for at finde Magen til. Og disse Rekorder er jo ikke Skuespil, som vi kun er neutrale Tilskuere til, men vi maa, hvor nødigt vi end vil, gaa ind under Følgerne deraf,

og saa maa vi jo endda ikke klage, hvis vi sammenligner vore Forhold med store Dele af det øvrige europæiske Folks, hvor der føres en haard og ubønhørlig Kamp for at faa de økonomiske og vel særlig de ernæringsmæssige Spørgsmaal løst saa nogenlunde, at ikke alt for mange skal lide Sultedøden i den kommende Vinter.

Vender vi saa Blikket indad til vor egen lille Verden her paa Skolen, bliver vore Bekymringer og Vanskeligheder saa smaa, naar de sammenlignes med det, der kæmpes for ude i den store Verden, ja, de svinder næsten ind til ingenting, for det gaar jo heldigvis ogsaa gerne saadan, at naar Vanskelighederne er overvundet og kommet lidt paa Afstand, er det ligesom det vanskelige fortøner sig i Tiden, der svandt, medens det lyse og gode, man oplevede, træder stærkere frem.

Vi begyndte som sædvanligt med et godt besøgt Aabningsmøde. Forstander Hattinger Jacobsen, Elbæk Lærerskole, og jeg talte.

Der er altid noget hyggeligt og festligt ved at samles med Naboer, Venner og gamle Elever sammen med de nyankomne til et saadant Møde den første Aften. Det er ligesom vi rystes saa godt sammen, og allerede Dagen efter er vi i fuld Gang med Vinterens Arbejde. Det er ogsaa godt, for vi ved jo af Erfaring, at Tiden gaar hurtigt paa en Højskole. Har man først rigtig faaet begyndt, gaar den ene Uge efter den anden, og man forslaar knapt, hvor Tiden bliver af.

Det var ogsaa et vældigt godt Hold — ja, det skriver jeg vist saa tit, men jeg kan næsten ikke lade være, for jo ældre man bliver, des mere glæder man sig over — trods alt hvad der siges om Ungdommen, at det er en god, sundt tænkende og vaagen Ungdom, der kommer paa vore Højskoler, en Ungdom, som ikke er bange for at give sig i Lag med Opgaverne.

Vi har jo de sidste Par Aar haft et Kontrolhold i November og December. Det er kun et Par korte Maaneder, og derfor skal der slides haardt; men man faar Indtryk af, at det gaar de gerne med til, naar der kan naas et godt

Øvelse i Gerberering.

Resultat. Og midt i Travheden overraskede de med at komme og spørge, om de maatte opføre lidt Dilettantkomedie ved den Sammenkomst, vi plejer at indbyde gamle Elever til inden Jul. Jeg troede til at begynde med, at det blot skulde være nogle smaa Optrin eller Sketch, men da de først var begyndt at øve, opdagede jeg jo, at det var et Par endog meget krævende Stykker, de under Lærer Hagelsøs Instudering var gaaet i Gang med.

Først opførtes et mindre Stykke »Den gamle Dame«, der viste, hvad en Moders Kærlighed kan udrette. Derefter opførtes »Dronning Thyra« (af Ejlært Corvenius), der viser den Dag, da Dronning Thyra og Folket i Samarbejde har afsluttet Arbejdet paa den nye Vold. Idet Tæppet gaar op, staar Voldens Bygmester og en Høvding paa Volden og ser ud over Landet og priser den Sikkerhed, Volden nu byder Landet. Paa Volden sidder ogsaa Den Gamle, og han spørger dem: »Er det nok?«

Paa Vej til dét, der i Stykket omtales som Indvielses-højtideligheden, kommer Dronning Thyra forbi, standsær en kort Stund paa Volden og taler med Bygmesteren, Høvdingen og Den Gamle.

Kloge og mandige Ord siger Den Gamle til Dronnin-

gen: »Det er ikke nok at være fælles om store, stærke, smukke Ting som nu den nye Vold, et Folk maa være fælles om alt. En ydre Vold kan sønderbrydes, men den indre Vold, der binder et Folk sammen i eet stort Fællesskab, kan intet rokke.«

Gennem Den Gamles Ord forstaar og lytter Dronning Thyra sig ind til det, der er Danmarks Sjæl, og hun gaar videre, ned til Folket for at tale de Ord, der skal lægge Spiren til det store, danske Fællesskab. Vi oplevede et Stykke Danmarkshistorie, gribende og skønt, og det var velfortjent Bifald, der strømmede de optrædende i Møde ved de gentagne Fremkaldelser. Derefter gik Dansen lystigt til Kl. 1, kun afbrudt af Kaffe-pausen, hvor der blev takket og udbragt et Leve for de flinke Skuespillere.

Efter saadan en Festaften er det, ligesom Energien er forøget, og der maatte slides, men Resultatet blev ogsaa godt. Gode Eksamener og Tilfredshed over hele Linien.

Den sidste Aften før Juleferien samledes vi med Lærere og Elever i Stuerne til Julegilde. Pastor Lykke læste, og Børge spillede. Der var Lys og Granduft, og der blev talt og sunget og ønsket glædelig Jul.

Eleverne glæder sig altid til Juleferien, det er jo ogsaa en dejlig lang Ferie, maaske har kun faa oplevet saa lang en samlet Ferie. Som Medhjælpere i Landbruget drejer det sig jo i Reglen højst om en Uge. Men naar de møder igen i det nye Aar, er det altid med et stort Smil, som vilde de sige: »»Det er dejligt at have Ferie, men det er mindst lige saa dejligt at komme i Gang med Skolearbejdet igen.«

I Stedet for de Elever, der rejste til Jul med en god Kontrolksamen i Lommen, kom der nogle nye efter Nyt-aar, og selv om tre Maaneder er for kort en Tid til at faa det fulde Udbytte af et Højskoleophold, var det nogle vaagne og opvakte unge Mennesker, der hurtigt følte sig hjemme og fandt sig til Rette i Skolearbejdet.

Lige efter Juleferien har vi gerne en Tid, hvor vi helt kan ofre os for Undervisningen, og det er vel noget af det, vi Lærere rigtig glæder os over, naar vi mærker, at der baade ligger Alvor, Vilje og Energi bagved Elevernes

Aftensang.

Arbejde, saa laar man denne herlige Følelse af Taknemlighed over, at den opvoksende Slægt er sig bevidst, at der ligger Opgaver og venter, Opgaver, som det er dem, der skal løse.

Somme Tider kan det jo knibe at holde de opsamlede fysiske Kræfter i Tømme, for selv om Lærer Hagelsø søger at udløse saa mange af disse Kræfter som muligt oppe i Gymnastiksalen, bliver der alligevel Raad til Livtag nu og da.

Vor egentlige store Vinterfest er jo henlagt til Fastelavnssøndag; da er det saa selvfølgelig, at der spilles Komedie, ellers vilde det ikke være rigtig Fastelavn. Har vi først begyndt at tale om denne Fest, er der i Reglen ikke langt til Handling. Jeg skal ærligt indrømme, at jeg gik en Tid og tænkte paa, om ikke der kunde være Fare for, at Festen før Jul, med Opførelsen af »Dronning Thyra« og alt det skønne, vi da oplevede, ligesom vilde kunne fordunkle Fastelavnsfesten. Der er jo Grænser for, hvad der kan præsteres af dramatisk Kunst paa en Højskolescene. Men disse Bekymringer kunde jeg have sparet mig. Vi havde jo en Del af vore dygtige Skuespillere endnu; det var ikke vore 2 Mdr.s Kontroller alene, der bar Skuespil-

„Roar og Helge.“

let før Jul, og da det først var bestemt, hvilket Stykke, der skulde opløres til Fastelavnsfesten, viste det sig, at der var rigeligt af Elever, der havde Scenetække.

Stykket, man havde valgt, hed »Hroar og Helge« (af Pastor N. J. Rald), og det viste sig, baade hvad Indhold og Udførelse angik, at det fuldtud kundz staa Maal med »Dronning Thyra«.

Det er Frihedskampen i Danmark iklædt et historisk Klædebon. Det ondes Kamp om Folkets Sjæl i Form af Kong Frode, det gode i Form af Hroar og Helge, disse unge Drengs, der vækkes og som unge begynder at føre Frihedens Kamp.

Medløberne eller dem, der ikke ved, til hvad Side de skal hælde, er Saril Jarl og Reginz; de finder som de kloge og forsigtige Politikere først deres Staasted, da det tydeligt kan ses, at Kong Frode vil falde.

Koret er den offentlige Mening, der altid holder med dem, der har Magten. Da Kong Frode har Magten, holder Koret med ham, da han er faldet, og de nye Konger Hroar og Helge er valgt, svinger Koret over til dem og giver dem Hyldest.

Skjalden er de i Folket, der altid uanset Livsfare siger Sandheden offentlig til Folket og for Folket. Skjalden vil ikke bøje sig for Kong Frode, han er frygtløs som de, der siger Sandheden, altid er, selv om det kan koste Livet.

Vilil, der skjuler Drengene paa sin Ø, da de efterstræbes af Kong Frode, er dem, der hjalp Frihedskæmperne uden at vente offentlig Ros eller Løn.

Efter dette, paa mange Maader alvorlige og spændende Stykke, blev der opført en lille, fornøjelig Sketch: »En Herre fra Firserne«. Derefter blev Salen ryddet, og der blev danset med Liv og Lyst kun afbrudt af Kaffe-pause og Kotillon.

Dagen efter blev Katten slaaet af Tønden oppe i Gymnastiksalen, og der blev foretaget Konkurrencer baade i Hurtighed, Behændighed, Balancekunst og meget andet.

Endnu skal nævnes vore Maanedsmøder med Dahlerup Petersen, Pastor Lykke og Lærer Hansen som Talere.

Ligeledes mindes vi med Glæde vore Ture, dels i Egnen og til Aarhus med Besøg i Den gamle By, Domkirken, Raadhuset, Mindeparken og med Afslutning i Teatret.

Af Begivenheder, som hører til de mere sjældne, skal nævnes Turen over Isen til Tunø. Med Lærerne Hansen og Hagelsø som Førere startede Eleverne den 17. Marts den 16 Kilometer lange Tur ud over Kattegat. Turen blev ikke uden Dramatik, idet de midtvejs mellem Hou og Tunø blev overrasket af en ret kraftig Snebyge, hvorved de mistede Udsigten til Land. Naturligvis havde de været saa forudseende at tage Kompas med, og ved Hjælp af dette holdt de Retningen og naaede Tunø ved Middagstid, noget trætte og medtagne. Humøret sank yderligere et Par Grader, da det viste sig, at Tunøs eneste Cafe og Bageri laa i Ombygningens Tegn. Men Tunøboerne er gæstfrie Folk; det viste sig ret hurtigt, at der baade var Hjerterum og Husrum. I Brugsforeningen fik de al den Kaffe og nybagt Wienerbrød, de kunde ønske sig, og da de havde kvitteret med nogle af vore dejlige Sange, set lidt af Øens Ejendommeligheder, og Humøret og Kræfterne var vendt til-

Parti fra Haven.

bage, gik Hjemturen forholdsvis let, og der var højt Humør og tilsyneladende ingen Træthed, da de naaede tilbage, til Skolen ved Aftensmادتid.

Tunøturen fører uvilkaarlig Tankerne tilbage til den lange Frostperiode. I og for sig var Frosten ikke strengere, end vi har oplevet andre Vintre. Tidligere Elever vil huske Vintrene 1929, 39, 40 og 41, men det, der særlig gjorde, at vi altid vil huske Vinteren 1947, var Brændsels-situationen. Ganske vist havde vi forsynet os helt godt med Brændsel; vi havde lige saa mange Tørv, som vi plejede; men vi var saa optimistiske, at vi regnede med en Del udenlandsk Brændsel, men det slog altsaa fejl, og det var jo næsten ikke til at skaffe andet, i hvert Fald ikke noget, der kunde brænde. Vi fik flere Billæs Tørv, men største Parten var Isklumper. Jeg læste forleden i en Beretning om Atomenergien, at i en haandfuld Sne er der Energi nok til at varme et stort Bygningskompleks op i et Aar, og i Pappet i en almindelig Jernbanebillet er der Kraft nok til at drive et tungt Passagertog flere Gange rundt om Jorden, men jeg, som ellers interesserer mig saa meget for Kemi, stod alligevel magtesløs med mine Isklumper, der var købt til 72 Kr. pr. Ton.

Nej, det, der hjalp os over Vanskelighederne, var nok særlig de forholdsvis mange og ret lykkelige Træstolper, vi havde liggende. Ved Hjælp af den menneskelige Energi blev de efterhaanden bearbejdede med Sav og Økse, saa de kunde glide ind i Fyret og frigøre den Solenergi, som vi trængte saa haardt til.

Nu bagelster sender jeg tit en venlig og taknemlig Tanke til de Elever, der saa beredvillig meldte sig til at trække i Saven i Middagsstunden. Det var i hvert Fald en god og nyttig Maade at faa de bundne Kræfter udløst paa, og det skal siges, at Eleverne tog det med godt Humør.

Efter Vinter kommer Vaar.

Selv om Vinteren nødig vilde slippe sit Tag — April var jo ogsaa kold — skete det forunderlige, at Vejret pludselig slog om den 3. Maj, da vi skulde modtage vore Sommerpiger. Jeg havde ellers gaaet og været bekymret (atter disse unødige Bekymringer) for den kolde Skolestue. Vi var i hvert Fald indstillet paa, at der maatte fyres i den første Tid, og saa blev der slet ikke Brug for det. Solen kunde ordne det hele.

Desværre maatte vi nøjes med et lille Pigehold. Vi har ikke kunnet faa Sommerskolen op efter Kapitulationen, vi savner de tre Sommerhold, som Tyskerne under Besættelsen forhindrede i at komme, og det er jo en ringe Trøst, at ogsaa andre Skoler har haft smaa Sommerskoler. Vi ved jo, at det er de sidste Elevhold, der særlig sender nye Elever til Skolerne.

Men selv om det kun blev et lille Hold, følte vi det ikke — jo i økonomisk Henseende — og jeg tror heller ikke Eleverne tænkte meget over det, i hvert Fald hørte vi dem aldrig udtale sig i den Retning.

Vi havde 4 unge sydslesvigske Piger indmeldt, og vi havde jo regnet med, at de vilde møde den 3. Maj, men det gjorde de ikke. Der gik en Uge, og der gik to og tre, først hen sidst i Maj kom de. Vi var ogsaa spændt paa, hvordan de var, og særlig om de kunde tale noget Dansk.

En hyggelig Kaffetaar.

Sommeren før havde vi en Sydslesviger, der ikke kunde et Ord Dansk, da hun kom. Vi blev derfor glædelig overrasket, da de kom, og det viste sig, at de var godt hjemme i det Danske. Det var maaske ogsaa nok medvirkende til, at de saa hurtig faldt til og følte sig hjemme; men det skal ogsaa siges til vore danske Pigers Ros, at de tog sig søsterligt af dem og hjalp dem til Rette baade med det ene og det andet.

Men skete det en enkelt Gang, at de indbyrdes talte sammen paa Tysk, var Sonja der straks med sit: »I Danmark taler vi Dansk.« De forærede dem Undertøj og Strømper. Den ene af Sydslesvigerne havde ikke haft Strømper paa hele den foregaaende kolde Vinter. Ogsaa udadtil blev de modtaget med aabne Arme. Sønderjydske Forening i Odde bevilgede en Sum til dem til Lompepenge, og flere af Byens Borgere forærede dem Kjoler, Strømper, Sko og baade Undertøj og Overtøj. En enkelt Manufakturhandler inviterede dem til at komme ind og selv udvælge en ny Kjole, og han gav dem hver en til 95 Kr.

Jeg kunde have ønsket, at mange havde set deres glæ-

destraalende Ansigter, da de kom tilbage og viste os Herlighederne. »Nu bliver vi lige saa fine som de andre Elever til Elevmødet«, sagde de, og det havde de ogsaa Ret i.

Sommeren er en travl Tid, der er saa meget, vi gerne vil naa baade med Hensyn til Undervisningen og Oplevelser af anden Art.

Naar Maj Maaned er gaaet, i Reglen med et støt og

Livet er dejligt.

solidt Arbejde, skal vi til at tænke paa Forberedelserne til Elevmødet. Ofte er Eleverne saa langt fremme med Syningen, at de kan faa deres første Kjole færdig til denne Fest, og det er selvfølgelig en Glæde for dem, naar de kan vise sig i en fin Kjole, de selv har syet.

Ogsaa Indøvelsen af Komedi, der skal

opføres til Elevmødet, er de stærkt optaget af, og selv om det er Aftenarbejde, er det en Fornøjelse at se, hvilken Iver og Interesse de lægger for Dagen. Højdepunktet naas i Reglen den sidste Aften, naar de lejede Dragter skal prøves, da kan det somme Tider knibe med at blive i Rollerne.

Elevmødet formede sig ellers paa mange Maader som det plejer. Lørdag Aften var der kommen ca. 60 gamle Elever. Efter Aftensmaden holdt Lærer Hagelsø et udmærket Foredrag om Nordens strategiske Stilling mellem Øst og Vest.

Efter Foredraget havde vi en hyggelig Stund ved Kaffebordene og sluttede med Aftensang.

Søndagen indledes med Morgensang, og derefter blev Flaget hejst. Kl. 19 kaldte Kirkeklokkerne til Gudstjeneste i Valgmøenighedskirken. Der kommer i Reglen mange saa tidligt, at de kan være med til Gudstjenesten. Kl. 12 sam-

ledes vi i Skolestuen, der den Dag er omdannet til Spisestue, og de fleste Pladser var besat.

Middagsstunden er en god Tid til at finde hinanden i, da ser man de forskellige Aargange samles i større eller mindre Hold og Gensynsglæden er stor, efterhaanden som der kommer flere og flere til.

Efter Kaffen samledes vi ved 3-Tiden til Møde i Haven. Her bød jeg velkommen, og Pastor Lykke holdt et ypperligt Foredrag ud fra det ibsenske Udtryk »Det vrangt og det skakke«. Derefter talte jeg om Mennesket og de aandelige Værdier.

Efter en kort Pause holdt Elevforeningen Generalforsamling. Formanden, Laurits Laursen, aflagde en kort Beretning og jeg oplæste Regnskabet. Begge Dele godkendtes. Ved Valg til Bestyrelsen valgtes Svend Chr. Jensen og Lilly Jepsen i Stedet for Troels Svendstrup og Johannes Jensen. Primdahl genvalgtes som Revisor.

Og saa var der atter Tid til en lille Rundgang i Haven, indtil Klokkerne ringede til Aftensmad.

Kl. 8 samledes vi igen i Haven, og nu var det Sommerpigerne, der skulde vise, hvad de havde faaet ud af deres Anstrengelser de foregaaende Aftener.

Først opførte vore danske Elever et engelsk Lystspil »Nyheden«. Det er fem agtværdige, ældre Ungmøer af god Familie, der bor i en lille By, hvor alle naturligvis ved, hvad der foregaar.

Handlingen fortæller paa en morsom, original Maade Historien om Fjerene, der blev til fem Høns. De fire Veninder mistænker den femte for noget saa forfærdeligt som at have spadseret ene med en Mand. Mistanken skyldes et rødt Shawl. Det viser sig imidlertid, at det er Tjenestepigen, der en Aften har »laant« Shawlet. Da det opklares, er der ingen Grænse for de fires Hengivenhed over for Frk. Rose, som de ellers havde dømt til at udstødes af deres Kreds.

Stykket blev spillet kvikt og fornøjeligt og fortjente det Bifald, der lød.

Derefter opførte vore fire Sydslesvigere et irsk Drama,

der viser Naturens og Livets Haardhed. Stykket hed: »De rider mod Havet« og foregaar blandt Fiskere paa en lille Ø uden for Irlands Vestkyst. Da den sidste Søn ligesom Faderen og de øvrige seks Sønner er druknet, siger Moderen, at nu behøver hun ikke at frygte Havet mere, det kan ikke berøve hende mere. Hun har faaet en stor Hvile,

Fem Gratier.

maatte Gud velsigne deres Sjæle. Da ingen kan leve evigt paa Jorden, maa vi lade os nøje med en Grav og Guds Naade.

Stykket blev smukt spillet, og det var virkelig en Præstation. De høstede ogsaa et velfortjent Bifald efter Fremførelsen.

Da Mørket begyndte at indfinde sig, gik vi op i Gymnastik-

salen og fik en fornøjelig Svingom til Kl. 12, og Dagen sluttede med Kaffe og Aftensang.

Den varme og solrige Sommer indbød jo særlig til Cykelture. Ganske vist havde Sydslesvigerne ingen Cykler, men vi laante og lejede os frem, og selv med Herrecyklar gik det udmærket.

Foruden vore Ture til Skov og Strand og til de minderrige Steder i Hads Herred og Aarhus havde vi en fornøjelig Tur til Himmelbjerget. Sejlede derfra til Silkeborg og overnattede paa Kathrinedal Vandrehjem. Næste Dag gik Turen om ad Søerne og Øm Kloster.

Ogsaa Turen til Sønderjylland skal lige nævnes, men den har Pigerne jo fortalt om i en særlig Artikel.

Sidst i Juli havde vi et Folkedanse- og Spillemandskursus, der nær havde sprængt Rammerne. Der var 96 Deltagere; men takket være det dejlige Solskinsvejr, mærkede vi egentlig ikke, at der var saa mange. Det kunde

være fristende at fortælle lidt udførligere om dette fornøjelige Folkedansekursus, men jeg har vist allerede lagt rigelig Beslag paa den tilmaalte Papirration, og jeg skal afholde mig fra det.

Endnu skal lige nævnes et fornøjeligt Grisøgilde, og saa havde vi et Par stille og rolige Dage, inden vi skulde tage Afsked med vore Sommerpiger.

Da Sydslesvigerne havde Lov til at blive i Danmark til 10. Oktober, kom de ud i private Hjem de sidste Par Maaneder, og det bidrog sikkert ogsaa til, at de kom til at elske Danmark. De er flinke til at skrive til os, og det er Glæde over Skoleopholdet og det, de oplevede i Danmark, der lyser ud af disse Breve. Vi haaber, det skal lykkes for dem at faa deres store Ønske opfyldt at komme til Elevmødet til Sommer.

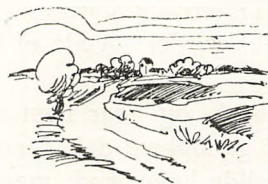
Endelig skal nævnes et fornøjeligt Hold Deltagere paa vort »8 Dage paa Højskole« først i August. Midt i September havde vi et velbesøgt Efteraarsmøde med Forstander Meibom, Vesterlund Ungdomsskole, og Frk. Anna Marie Pedersen, Porto Nove Missionen, som Tølere. Det var gode Ord, der blev talt, og uden at forklejne Forstander Meiboms stærkt personlig prægede Tale om det grundtvigske i vort Folk, var det vel nok Anna Marie Petersens Vidnesbyrd om det Arbejde, der er udført blandt det indiske Folk, der greb Tilhørerne stærkest. Man fik et levende Indtryk af et Menneske, der levede af Guds Naade og til Guds Ære.

Ja, Aaret er gaaet, og naar man saadan sidder og i Tankerne prøver at genopleve det, der er sket, er der saa meget, man gerne vilde have med; men som før nævnt er Pladsen begrænset, og det er ogsaa nok muligt, at der har været Oplevelser, som burde være nævnt, men som ikke er dukket frem i min Erindring nu; det faar saa være. Men det, som har præget Aaret, der svandt, har været et godt Samarbejde, Forstaaelse og Tillid; derfor skal her til sidst lyde en Tak til alle de mange, vi er kommen i Berøring med, nogle ved een Lejlighed og andre ved en anden. Først og fremmest skal lyde en Tak til alle I unge, som

har været vore Elever, men ogsaa en hjertelig Tak til vore Medarbejdere for godt Samarbejde; det er jo alligevel det, som danner hele Grundlaget for, at et Skolearbejde kan lykkes. Derfor kan vi med Taknemlighed i Sindet sige Tak for Aaret, der svandt.

Elisius Johnsen.

Meddelelser.

En lille Hilsen fra Thy.

Venner mødes og Venner skilles paa Livets Vej — man siger Goddag og man siger Farvel, og der kan være kortere eller længere Tid imellem.

Mellem mit Goddag og Farvel paa Odder Højskole i Sommer var der kun tolv Dage. — Det er en meget kort Tid — altfor kort — naar der virkelig skal gives noget — men det var tolv gode Dage sammen med Sommerens Piger og Kursister, og det skal I have Tak for.

Det har sin store Betydning, at man netop i de unge Aar faar saa rig og god en Vejledning med Hensyn til at leve Livet rigt samt udføre den Gerning, som bliver os betroet. Før eller senere bliver I unge Piger jo nok Husmødre, og saa gælder det om, at I staar godt rustet til denne Gerning. — Der findes ingen større og finere Stilling for en ung Pige end netop det at blive Husmoder og Moder — husk det! — men det kræver et stort Ansvar.

Det gælder ikke alene om, at I er praktisk dygtige og kan indrette et Hjem smukt og godt med System og Orden, men I skal ogsaa føre nogle aandelige Værdier med ind i Hjemmet, saa I har noget at leve paa og bringe videre til Børnene.

Disse Værdier har I — om ikke før — saa nu faaet Øjnene op for paa Højskolen. Maatte det da blive saadan for jer, at I aldrig gaar i Staa. — Den faglige Dygtighed skal hjælpe jer til at gøre en Husmoders Arbejde overkommeligt, og saa vill der stadig blive Tid til at følge med i, hvad der sker uden for Hjemmets Mure — høre gode Foredrag, læse gode Bøger o. s. v.

Dermed vil I ikke alene berige jer selv, men hele Hjemmet. — Godt Lykke ud i Fremtiden!

Til Slut ønskes en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar for hele Odder Højskole — samt for Venner og tidligere Elever.

Ellen Christiansen, Thisted.

Venner og Bekendte samt Eleverne fra de sidste to Somre ønskes en glædelig Jul og godt Nytaar.

Anna Lavsén.

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Familien Johnsen, Lærere, Venner og Kammerater fra Vinteren 1935—36.
Alice og Peter Haugaard Pedersen.

Ogsaa vi sender gamle Venner og Bekendte fra Skolen vor bedste Hilsen og ønsker »Glædelig Jul«.

Svend Lykke, Olga og Laurits Laursen, »Lindely«.

En rigtig glædelig Jul samt et godt Nytaar ønskes Venner og Bekendte.

Peter Nielsen (1935—36), Odler Vestermark.

En rigtig glædelig Jul samt et godt Nytaar ønskes Familien Johnsen, Lærere og Lærerinder samt Venner og Veninder fra Sommeren 1942. Med Hilsen

Johanne Hounisen, Stadil, Tim.

En rigtig glædelig Jul og alt godt i det nye Aar ønskes Venner og Bekendte.

Daghy og Martin Clausen,
»Højbo«, Hinnedrup, Malling.

Venner og Bekendte fra Sommeren 1937 ønskes en glædelig Jul og et godt Nytaar. Mange Hilsener fra

Caroline Christensen, Moltrupvej 1, Haderslev.

De bedste Ønsker om en god og glædelig Julefest samt et godt Nytaar sendes Familien Johnsen, Kammerater og Venner fra Vinteren 1941—42.

Sergent E. Larsen,
p. T. Den danske Brigade, Tyskland.

Jeg vil herved gerne sende en Julehilsen til alle Lærere og Elever fra Vinteren 41—42.

Venlig Hilsen
Lærer Kristian Pedersen, Realskolen, Stenlille.

Alle Kammerater og Venner ønskes glædelig Jul og godt Nytaar.

Anna Bertelsen (37),
Sverrigsgade 16, St. th., Aalborg.

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle Elever og Venner fra Vinteren 1941—42.

Aage Østergaard. Arne Lund. Kristen Jensen.

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Familien Johnsen, Venner og Bekendte fra Højskolen.

Magda Petersen (39), Attrup pr. Trustrup.

En hjertelig Hilsen til alle Odder-Venner og Kendinge.

Asta og C. H. Daugbjerg,
Try Højskole, Dronninglund.

Familien Johnsen, Lærere og Kammerater ønskes en rigtig glædelig Jul samt et godt Nytaar af

Anna Møller (1937), Ørup pr. Trustrup.

Venner og Kammerater fra Sommeren 1938 ønskes en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar.

Karen og Magnus Petersen,
Kollerup Præstegaard, Fjerritslev.

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Venner og Bekendte. — Med venlig Hilsen

Petra og Kaj Lykke Sørensen, Saxild.

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Venner og Bekendte.

Johanne Balle.

Glædelig Jul og godt Nytaar ønskes alle Kammerater og Venner fra Vinteren 1941—42.

Arne J. Østerlund.

Alle Aarsskriftets Læsere ønskes en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar.

Doris Johansen, Elektricitetsværket, Hedensted.
(Vinteren 1931—32.)

Hilsen med Ønsket om en glædelig Jul og et godt Nytaar sender jeg alle Venner fra Odder Højskole Sommeren 1937—38.

Karen Larsen.

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Venner og Bekendte. — Med venlig Hilsen.

Dagmar og Troels Svenstrup, 1935—36,
Rude pr. Odder.

Alle Venner og Bekendte ønskes en rigtig glædelig Jul og godt Nytaar. — Med Hilsen

Valborg og Regnar Wulff Rasmussen,
Lunddal.

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle, jeg lærte at kende paa Odder Højskole.

Jørgen Jørgensen, Elbæk Lærerskole.

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle gamle Elever.

Børge, Gunnar og Ejgil.

Gamle Elever sendes en venlig Hilsen med Ønsket om en glædelig Jul.
Gudrun Iversen.

Gennem Aarskriftet vil vi gerne bringe alle vor bedste Julehilsen med Ønsket om et godt Nytaar.

Asta og Niels Primdahl.

Gamle Elever og Venner ønskes en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Anna og C. P. Corneliussen,
Lahns­gade 57, Odense.

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle Venner og Kammerater.

Ida og Johannes Sørensen, Aarslev.

Aarskriftet skulde jo ikke alene være Budbringer mellem jer og os, det skulde ogsaa være saadan, at Eleverne derigennem holdt Forbindelsen vedlige indbyrdes. Send os derfor smaa Meddelelser, som kan have Interesse for Kammeraterne. Ogsaa Artikler er vi glade for at faa, helst først i November. Husk at meddele Adresseforandringer.

Den 13. September holdt Dagny Pedersen (1940) og Martin Clausen (1941—42) Bryllup. De har købt en lille Gaard i Hinne­drup ved Malløng. — Den 20. November holdt Peter Pedersen (1935—36) Bryllup og har købt Gaard paa Fyn. Der er sikkert flere, der har holdt Bryllup i Aarets Løb, men vi har ikke faaet det at vide.

Vi ønsker de nygifte hjertelig til Lykke.

Medlemskontingentet er jo sat til 3,00 Kr., men med den Pristigning, der er sket paa alt vedrørende Papir, Trykning af Aarskrift m. m., kan det desværre ikke give Balance i Regnskabet. Derfor sender vi ogsaa i Aar Giroblanketten uden Paatryk af Bidragets Størrelse, og vi haaber, I vil tage lige saa velvilligt imod den som de foregaaende Aar og sende os et ekstra Bidrag.

Sidste Aar kom der 1254,25 Kr. ind, og vi kunde slutte Regnskabet med et Overskud paa 38,21 Kr. 1 sendte 25 Kr., 1 a 20 Kr., 11 a 10, 4 a 6,00, 100 a 5,00, 1 4,50, 34 a 4,00, 7 a 3,50, 117 a 3,00, 1 a 2,75, 11 a 2,50 og 1 a 2,00 Kr.

Vi takker hjerteligt for det.

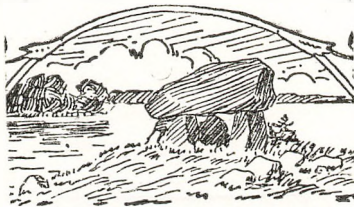
Vi faar et 11 Dages Kursus i Landbrug, Havebrug og Regnskab fra 13. til 23. Januar 1948. Vi har ikke faaet Meddelelse endnu fra Kursusudvalget om, hvor mange der bliver bevilget Understøttelse. Muligvis kan der blive Plads endnu til enkelte, hvis nogen skulde have Lyst til at være med. Betalingen er billig, kun 75 Kr.

Elevmødet 1948 holdes Søndag den 27. Juni. Vi sender jo Indbydelse ca. 14 Dage i Forvejen, men vi vil gerne herigennem gøre opmærksom paa Dagen, saa I kan holde den fri. Vi venter stort Besøg som sædvanlig.

Vi holder vor Vinterfest Fastelavns Søndag den 8. Februar, og for at ingen skal blive glemt, vil vi gerne gennem Aarskriftet invitere alle. Aftenforestillingen begynder Kl. 19 præc., og vi skulde jo gerne som tidligere have den røde Lygte ud. De, der ønsker Natlogi,, medbringer Lagener og Haandklæde. Send os et Kort i Forvejen.

Vi inviterer kun paa denne Maade.

Venlig Hilsen
Marie og Elisius Johnsen.

Indholdsfortegnelse

Digt — Pastor LYKKE	3
Er der Mening i Tilværelsen? ELISIUS JOHNSEN	5
Kirke og Folk. Pastor LYKKE	8
Tro — Forjættelse. HAGELSØ	12
Fra mine Minders Verden IV. THORVALD MADSEN	15
Et lille godt Land. DAHLERUP PETERSEN	21
En Nation kan kun rejse sig ved sin indre Kraft. C. P. CORNELIUSSEN	27
En Tur til Holland. Lærer HANSEN	33
Ungdommen og dens Fritid? CHR. CHRISTENSEN	38
Et Par Forslag til Overvejelse. Lærer LAUERSEN	41
Sommerpigerne paa Cykletur. ELEVERNE SOMMEREN 1947	44
Aaret, der svandt. ELISIUS JOHNSEN	49
Meddelelser	65

